

Geurgebiedsvisie Gemeente staphorst

Gebiedsgericht geurbeleid in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij

projectnr. 176830
revisie 01
augustus 2009

Opdrachtgever

Gemeente Staphorst
Postbus 2
7950 AA STAPHORST

datum vrijgave

beschrijving revisie 01

goedkeuring

vrijgave

definitief

RS

P.v.d.M.

Inhoud		Blz.
Samenvatting		4
1	Inleiding	8
2	Achtergrond, aanleiding en doel	9
2.1	Aanleiding	9
2.2	Doel	10
2.3	Leeswijzer	10
3	Gebiedskarakterisering	11
3.1	Gemeente Staphorst (beknopte omschrijving)	11
3.2	'De streek'	12
4	Wettelijk kader	13
4.1	Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)	13
4.1.1	<i>Geurbelasting</i>	13
4.1.2	<i>Vaste afstanden</i>	13
4.1.3	<i>Geurgevoelige objecten</i>	13
4.1.4	<i>Verordening</i>	14
4.1.5	<i>Leefklimaat</i>	14
4.2	Wet Ruimtelijke ordening	17
4.3	Besluit landbouw milieubeheer	17
4.4	Wet ammoniak en veehouderij	17
4.5	Natuurbeschermingswet 1998	18
5	Quick scan	19
5.1	Ruimtelijke ontwikkeling	19
5.2	Vaste afstanden	19
5.3	Huidige en toekomstige geursituatie	20
5.3.1	<i>Bronnenbestand</i>	20
5.3.2	<i>Geurgevoelige objecten</i>	21
5.3.3	<i>Berekening huidige geursituatie</i>	21
5.3.4	<i>Berekening toegestane geursituatie</i>	21
5.3.5	<i>Resultaten berekeningen quick-scan</i>	22
5.3.5.1	Huidige geursituatie	22
5.3.5.2	Toekomstige maximaal toegestane geursituatie	22
5.4	Samenvatting knelpunten quick-scan	22
5.5	Conclusie	23
6	Ruimtelijke visie	24
6.1	Nota belvédère	24
6.2	Belvédère studie Staphorst een eigen wereld	25
6.3	Hergebruik monumentale schuren	25
6.4	Beleidsnotities: open plekken en saneringslocaties	25
6.5	'Toepassing uitvoeringskader hergebruik VAB' en 'Rood voor Rood'	25
6.6	Kadernota buitengebied Staphorst	26
6.6.1	<i>Ontwikkelingskaart</i>	26
6.6.2	<i>Grondgebonden landbouw</i>	26
6.6.3	<i>Intensieve veehouderij</i>	27

6.7	Notitie intensieve veehouderij	28
6.7.1	<i>Bestaande intensieve veehouderij</i>	28
6.7.2	<i>Nieuwe intensieve veehouderij</i>	28
6.8	Interim beleidsregel "geurcirkels aan De streek"	28
6.9	Uitgangspunt splitsen van karakteristieke of monumentale panden	29
6.10	Uitgangspunt macrobenadering in het kader van het uitstellen van geurbeleid	29
6.11	Conclusie	29
7	Van quick-scan naar geurgebiedsvisie	30
7.1	Inventarisatie agrarische bedrijven aan 'De Streek'	30
7.2	Uitgangspunten kadernota	30
7.3	Aanpassing 'vaste afstanden' in 'De Streek'	32
7.4	Mogelijke aanpassing geurnormen intensieve veehouderij in 'De Streek'	32
7.5	Uitplaatsingsmogelijkheden in langs te ontwikkelen agrarische linten	33
7.5.1	<i>Lege bouwblokken</i>	34
7.5.2	<i>Agrarische bouwblokken met Wm-plichtige bedrijven</i>	34
7.6	Conclusie	34
Bronnen		36
Bijlagen:		
	1: Wav en Natura-2000 gebieden	
	2: Vaste afstandscirkels 'De Streek'	
	3: Vaste afstandscirkels buitengebied	
	4: Ruimtelijke ontwikkelingen	
	5: Achtergrondbelasting huidige geursituatie	
	6: Achtergrondbelasting toekomstig maximaal toegestane geursituatie	
	7: Vaste afstandscirkels 'De Streek' na inventarisatie	
	8: Vaste afstandscirkels buitengebied na inventarisatie	
	9: Achtergrondbelasting maximaal toegestane geursituatie op basis van de Kadernota Buitengebied Staphorst en uitgangspunt 1.150 ou	
	10: Vast afstandscirkels 'De Streek' na verordening	
	11: Vaste afstandscirkels overige woonkernen na verordening	

Samenvatting

De Wet geurhinder en veehouderij biedt gemeenten de mogelijkheid om hun eigen geurbeleid te voeren. Aan de basis hiervan ligt de gemeentelijke visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in het gebied. De gemeente kan andere waarden voor geurbelasting of afstanden vaststellen in een gemeentelijke verordening, die de wettelijke waarden en afstanden uit de artikelen 3 en 4 van de Wet geurhinder en veehouderij vervangen. De 'nieuwe waarden' worden toegepast bij vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer.

De gemeente Staphorst omvat een oppervlakte van circa 13.575 ha. De grootste kernen binnen de gemeente zijn Staphorst, Rouveen en IJhorst. Circa 80% van het grondgebied is agrarisch gebied. De agrarische sector is dan ook een belangrijke economische pijler.

Een onderscheidenlijk gebied binnen de gemeente Staphorst vormt 'De Streek'. 'De Streek' is de benaming voor de typische vorm van lintbebouwing. Het lint is ongeveer 12 kilometer lang en ongeveer 70% van de boerderijen is aangeduid als monument. Het grootste deel van 'De Streek' behoort tot de bebouwde kom.

De woonbebouwing, de agrarische bedrijfsbebouwing en de 'anders dan agrarische' bedrijfsbebouwing zijn dicht op elkaar gesitueerd. Dit heeft tot gevolg dat (bedrijfs)woningen veelal zijn gelegen binnen de (geur)hindercirkels van omliggende (agrarische) bedrijven. Functieveranderingen die gepaard gaan met bestemmingsplanwijzigingen zijn nagenoeg niet mogelijk. Daarnaast zijn de mogelijkheden voor de ontwikkeling van de agrarische bedrijven beperkt.

Voor het buitengebied heeft de gemeente Staphorst diverse ruimtelijk ontwikkelingen als de uitbreiding van woningbouw en de uitbreiding van het bedrijventerrein. Bij al deze plannen vormt de geurhinder afkomstig van agrarische bedrijven een belangrijk beoordelingskader.

De gemeente Staphorst bereidt een algehele herziening van het Bestemmingsplan buitengebied voor. Inmiddels is de kadernota buitengebied vastgesteld, waarin de ruimtelijke visie van de gemeente voor de inrichting van het buitengebied is omschreven.

Voorname aspecten hebben er toe geleid dat de gemeente Staphorst onderzoek heeft laten doen naar de geursituatie binnen de gemeente. Dit onderzoek is opgesplitst in de uitvoering van een zogenaamde quick-scan geurhinder en het opstellen van een geurgebiedsvisie.

In de quick-scan zijn de volgende werkstappen uitgevoerd:

- De ruimtelijke ontwikkelingen zijn geïnventariseerd.
- Van bedrijven die geen dieren houden waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld (veelal melkrundveehouderij bedrijven) zijn de wettelijke 'vaste afstanden' en geurhindercirkels geïnventariseerd.
- Van bedrijven die dieren houden waarvoor wel geuremissiefactoren zijn vastgesteld (veelal de intensievere veehouderijbedrijven) zijn de totale emissies vastgesteld.
- Er zijn berekeningen gemaakt van de huidige optredende geurbelasting en de maximaal toegestane geurbelasting binnen de gemeente. Het resultaat van de

berekeningen is vertaald naar de mate van c.q. een beoordeling van de leefkwaliteit.

De resultaten van de quick-scan kunnen als volgt worden samengevat:

- Aan 'De Streek' bevinden zich veel veehouderijen die dichters dan 100 meter gesitueerd zijn tot bedrijfswoningen van andere veehouderijen, andere niet veehouderijbedrijven en woningen van derden. Daarnaast overlappen de geurcirkels van de agrarische bedrijven elkaar.
- De huidige geurbelasting afkomstig van (omliggende) intensieve agrarische bedrijven heeft een geringe invloed op de leefkwaliteit binnen 'De Streek'.
- De wettelijke normen voor geurbelasting bieden de intensieve agrarische bedrijven buiten 'De Streek' ruimte om te groeien.
- Als wordt uitgegaan van het 'Worst Case Scenario' ontstaat er een slecht leefklimaat binnen 'De Streek' en op de overige locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen (kunnen) plaatsvinden (met uitzondering van locatie 2: Poelweg).

De gemeente Staphorst heeft op basis van de bevindingen uit de quick-scan besloten om een (geur)gebiedsvisie op te stellen. De uitgangspunten bij het opstellen van de gebiedsvisie waren als volgt:

- Het maximaal mogelijk maken van functieveranderingen aan 'De Streek' en
- het bieden van sturingsinstrument voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Dit gaat over ontwikkelingen van zowel de (intensieve) veehouderij als van overige functies.

De eerste stap bij het opstellen van de gebiedsvisie heeft bestaan uit een inventarisatie van de bestaande beleidsdocumenten die ingaan op of betrekking hebben op de ruimtelijke visie van de gemeente Staphorst. Het betreffen documenten die zich met name richten op de ruimtelijke visie van 'De Streek' en documenten die betrekking hebben op de toekomstige inrichting van het buitengebied.

De resultaten van inventarisatie kunnen als volgt worden samengevat:

- Om het economische draagvlak en de vitaliteit van de agrarische sector te vergroten, wordt door de gemeente Staphorst ingezet op hergebruik van VAB, splitsing van voormalige agrarische bebouwing voor wonen, rood voor rood, schaalvergroting en verbreding van de landbouwsector. Dit is belangrijk voor de gemeente Staphorst. Voor 'De Streek' geldt dat inwoners hier graag (blijven) wonen en op deze manier de monumentale/karakteristieke boerderijen in stand houden. Hierdoor blijft de vitaliteit van 'De Streek' behouden.
- Naast dat de gemeente inzet op het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van woningbouw in 'De Streek' wordt er op gemeentelijk beleidsniveau ook ingezet op het bieden van mogelijkheden voor de landbouw in het buitengebied. Voor het behoud en versterken van de agrarische bedrijven richt het ruimtelijk beleid zich op mogelijkheden van schaalvergroting en verbreding van landbouw.

'De Streek'

Voor het maximaal mogelijk maken van functieveranderingen binnen 'De Streek' is het nodig om de geurhindercirkels van de agrarische bedrijven kleiner te maken. Voor bedrijven waar dieren worden gehouden waarvoor geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld, maar waarvoor zogenaamde 'vaste afstanden' gelden, biedt de Wet geurhinder en veehouderij de mogelijkheid om deze cirkels binnen de bebouwde kom terug te brengen van 100 naar 50 meter. De gemeente Staphorst wil deze mogelijkheid

gebruiken voor de bedrijven aan 'De Streek'. Hiertoe heeft zij in het voorjaar van 2008 een 'Interim beleidsregel' vastgesteld. Het terugbrengen van de hindercirkels van 100 naar 50 meter wordt overgenomen in de geurverordening.

Om te voorkomen dat in of nabij de andere woonkernen van de gemeente Staphorst de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen hinder ondervinden van de omliggende agrarische bedrijven, worden de hindercirkels van deze bedrijven eveneens teruggebracht naar 50 meter.

Een deelonderzoek heeft vervolgens plaatsgevonden naar eventuele aanpassing van de geurnormen nabij agrarische bedrijven aan 'De Streek' waar dieren worden gehouden waarvoor wel geuremissiefactoren zijn vastgesteld. Uit dit deelonderzoek is naar voren gekomen dat het aanpassen van de geurnorm in de omgeving van genoemde bedrijven een zeer beperkte bijdrage leverde aan de doelstelling om meer functieveranderingen mogelijk te maken. Het aanpassen van de geurnorm in dit deelgebied is dan ook niet zinvol geacht.

Om verpaupering van karakteristieke dan wel monumentale panden aan 'De Streek' tegen te gaan heeft het college van B&W bepaald dat splitsing van of inwoning in een karakteristiek dan wel monumentaal pand mogelijk moet zijn binnen een straal van 50 meter van een agrarisch bedrijf. Dit is alleen mogelijk indien aan de overige milieunormen kan worden voldaan.

Voorts heeft het college bepaald dat aan 'De Streek' van één woonhuis met dubbele bewoning over gegaan kan worden naar maximaal twee nieuwe woningen met ieder een enkele bewoning. Dit is alleen mogelijk indien de afstanden tussen de nieuwe woningen en alle omliggende agrarische bedrijven niet afneemt ten opzichte van de situatie voorafgaand aan de verandering. Genoemde aspecten zijn overgenomen in de geurverordening.

Overig buitengebied

De Kadernota buitengebied beschrijft onder andere de mogelijkheden en (ruimtelijke) beperkingen van intensieve veehouderijen in het buitengebied. Deze mogelijkheden en beperkingen zijn als uitgangspunten meegenomen in de berekening van de toekomstige maximale geurbelasting. De verkregen indicaties van de op dat moment optredende leefkwaliteit binnen de gemeente Staphorst vormden geen aanleiding om de wettelijke normen voor geurbelasting aan te passen.

In de Kadernota buitengebied zijn 'te ontwikkelen agrarische linten' aangeduid waar zich agrarische bedrijven uit 'De Streek' kunnen hervestigen. Voor de ontwikkeling van grondgebonden (melkrund)veehouderij zullen de mogelijkheden met name worden bepaald door de beschikbaarheid van voldoende areaal landbouwgrond nabij de te ontwikkelen locaties. Voor deze grondgebonden bedrijven geldt, op grond van de Wet geurhinder en veehouderij, de zogenaamde vaste afstand van 50 meter. Dit zal voor de (her)vestiging veelal niet leiden tot een (extra) beperking.

Vervolgens is onderzoek gedaan naar de beschikbare 'geurruimte' voor eventuele (her)vestiging van intensieve veehouderijbedrijven aan de 'te ontwikkelen agrarische linten'. In dit onderzoek zijn de zowel 'lege' agrarische bouwblokken, te weten bouwblokken waar geen milieuvergunning of -melding op rust, als de in gebruik zijnde agrarische bouwblokken beschouwd. Gebleken is gebleken dat aan de 'linten' op circa 17 locaties een geurruimte beschikbaar is waar tenminste 65.000 OU per locatie aan geuremissie kan plaatsvinden bij toetsing de wettelijke norm voor geurbelasting. 65.000

OU komt overeen met een vleesvarkenshouderij die de drempelwaarde voor de MER-plicht nog niet overschrijdt.

Uit dit deelonderzoek is geconcludeerd dat er voldoende 'geurruimte' beschikbaar is voor (her)vestiging van intensieve veehouderijbedrijven aan de 'te ontwikkelen agrarische linten' bij het handhaven van de wettelijke norm voor geurbelasting.

Samengevat worden de volgende punten in de geurverordening opgenomen:

- Om functieveranderingen binnen 'De Streek' maximaal mogelijk te maken zullen de vaste afstandcirkels moeten worden teruggebracht van 100 naar 50 meter.
- Om te voorkomen dat de niet-intensieve bedrijven rond de overige woonkernen van de gemeente Staphorst voor wat betreft het aspect 'geurhinder' zwaarder worden belast, worden de hindercirkels van deze bedrijven eveneens teruggebracht naar 50 meter.
- Het aanpassen van de wettelijke norm voor geurbelasting wordt niet noodzakelijk geacht omdat:
 - . de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen niet belemmerd worden;
 - . het voor 'De Streek' nauwelijks extra mogelijkheden biedt voor functieveranderingen
 - . er voldoende 'geurruimte' is aan de 'te ontwikkelen agrarische linten'.

Aanvullend zullen in de geurverordening de volgende uitgangspunten worden opgenomen:

- Het mogelijk maken van woningsplitsing van karakteristieke of monumentale panden binnen een geurcirkel van 50 meter.
- Het uitgangspunt dat één dubbele bewoning mag overgaan naar maximaal twee woningen met ieder een enkele bewoning, onder die voorwaarde dat de afstanden tot agrarische bedrijven niet wordt verkleind.

1 Inleiding

De Wet geurhinder en veehouderij (verder; Wgv) vormt sinds 1 januari 2007 het beoordelingskader voor geurhinder afkomstig van veehouderijen bij de afgifte van vergunningen op grond van de Wet milieubeheer.

In de Wgv is de mogelijkheid opgenomen dat gemeenten hun eigen geurbeleid mogen voeren. Zij kunnen binnen bepaalde bandbreedtes en afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden, normen stellen die zijn afgestemd op de feitelijke en toekomstige situatie. Hierbij spelen de huidige en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente een belangrijke rol. Indien de gemeente een eigen geurbeleid wil voeren, moeten de huidige geursituatie en de te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen in kaart worden gebracht. De Wgv geeft aan dat de onderbouwing van de afwijkende normen voor geurbelasting in een geurgebiedsvisie moet worden weergegeven. De afwijkende normen voor geurbelasting zijn pas dan van toepassing als de gemeenteraad deze heeft vastgesteld in een gemeentelijke geurverordening.

Oranjewoud heeft in opdracht van het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Staphorst opdracht gekregen voor het uitvoeren van het geuronderzoek, het opstellen de gebiedsvisie en opstellen van een (concept) verordening. Voorliggende rapportage omschrijft het geuronderzoek en de gebiedsvisie.

2 Achtergrond, aanleiding en doel

De Wgv is het exclusieve toetsingskader voor geurhinder afkomstig van dierenverblijven bij veehouderijen. De Wgv maakt onderscheidt tussen dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld en dieren waarvoor deze niet zijn vastgesteld. Dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn bepaald zijn in algemene zin dieren die op intensieve wijze worden gehouden. Dieren 'zonder' geuremissiefactoren zijn in de regel dieren die op grondgebonden bedrijven worden gehouden. Het gaat hierbij vooral over melkkoeien met bijbehorend jongvee.

De Wgv geeft normen voor de geurbelasting die een (intensieve) veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object en geeft 'vaste afstanden' die aangehouden moeten worden tussen een niet intensieve veehouderij en een geurgevoelig object. Een voorbeeld van een geurgevoelig object is een woning van derden (Bron: InfoMil, 2008).

De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid om bij verordening (binnen een bepaalde bandbreedte) af te wijken van de standaard geurnormen/afstanden zoals die zijn vastgesteld in deze wet. Afwijking van de wettelijke normen kan een oplossing bieden in gebieden die te maken hebben met geurtechnische knelpunten. Een voorbeeld van een dergelijk geurtechnisch knelpunt is dat een veehouderij dichters dan de wettelijke minimumafstand tot een geurgevoelig object is gelegen.

Aan de verordening moet een geurgebiedsvisie ten grondslag liggen om de afwijkende afstanden/normen te motiveren. In deze geurgebiedsvisie wordt gebiedsgericht beleid opgesteld, waarbij naar voren moet komen welk woon-/leefklimaat de gemeente na wil streven.

2.1 Aanleiding

'De Streek' is het gebied binnen de gemeente Staphorst, gelegen aan de Oude Rijksweg en de Gemeenteweg. Hier bevinden zich veel agrarische bedrijven die dicht gelegen zijn tegen andere agrarische bedrijven dan wel tegen andersoortige bedrijven of woningen. Zowel de ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven als het kunnen toestaan van andersoortige bestemmingen of functies binnen dit gebied, worden ernstig belemmerd door de aanwezigheid van veehouderijbedrijven.

Aanleiding voor het geuronderzoek is dan ook om te na te gaan of de gemeente Staphorst de ontwikkeling van agrarische bedrijven aan 'De Streek' dan wel de mogelijkheden voor andersoortige bestemmingen kan sturen door middel van het opstellen van een geurgebiedsvisie.

Naast de hierboven beschreven situatie is het niet ondenkbaar dat er buiten 'De Streek' meerdere locaties in de gemeente in een ander daglicht komen te staan door het in werking treden van de Wgv of door 'nieuwe' ruimtelijke ontwikkelingen. Dit vormt de tweede aanleiding om (gemeentebreed) te onderzoeken of het opstellen van een gemeentelijk geurbeleid wenselijk dan wel noodzakelijk is.

2.2 Doel

De doelstellingen van het onderzoek kunnen als volgt worden omschreven:

- het verkrijgen van inzicht in huidige geursituatie binnen de gemeente Staphorst;
- het verkrijgen van inzicht in de 'geurtechnische' knelpunten en, in geval knelpunten aanwezig zijn, deze (zo mogelijk) op te heffen door het opstellen van gemeentelijk geurbeleid (geurverordening);
- te onderzoeken of Wgv de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente niet tegenwerkt.

2.3 Leeswijzer

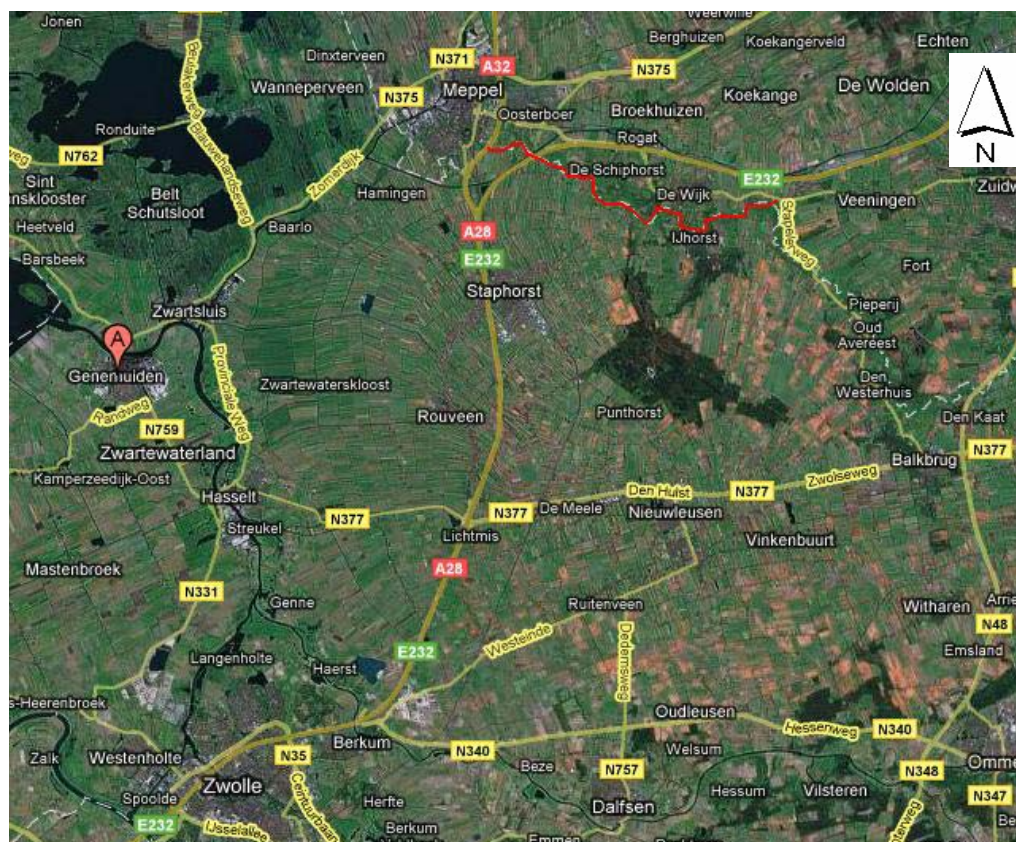
Voorliggend rapport is opgebouwd uit twee delen. In het eerste deel, de hoofdstukken 1 tot en met 5, wordt de uitgevoerde quick-scan omschreven. De hoofdstukken 1 en 2 omschrijven de inleiding, achtergrond, aanleiding en doelstelling van het onderzoek. Hoofdstuk 3 gaat in op gebiedskarakterisering. De wettelijke kaders zijn omschreven in hoofdstuk 4 waarna hoofdstuk 5 de uitgevoerde berekeningen van de quick-scan en de daaraan te verbinden conclusies weergeeft.

Het tweede deel, de hoofdstukken 6 en 7 gaan in op de geurgebiedsvisie. Hoofdstuk 6 geeft aan welke ruimtelijke visie de gemeente Staphorst momenteel heeft. De bestaande en door de gemeenteraad vastgestelde ruimtelijke visies zijn hierin weergegeven. In het afsluitend hoofdstuk 7 komen de conclusies van de quick-scan samen met de ruimtelijke visie van de gemeente Staphorst. In dit hoofdstuk wordt vervolgens de onderbouwing weergegeven om af te gaan wijken van wettelijke afstandsnormen voor geurhinder.

3 Gebiedskarakterisering

3.1 Gemeente Staphorst (beknopte omschrijving)

De Gemeente Staphorst is een landelijke gemeente in het noorden van de provincie Overijssel en is gelegen tussen de steden Zwolle en Meppel. De gemeente telt ongeveer 16.000 inwoners en heeft een oppervlakte van circa 13.575 ha. In het noorden vormt de rivier de Reest zowel de grens tussen de provincies Overijssel en Drenthe als de grens tussen de gemeente Staphorst en de gemeente De Wolden (zie ook figuur 1). De grootste kernen in de gemeente zijn Staphorst, Rouveen en IJhorst. De gemeente bestaat voor ongeveer 80% uit agrarisch terrein. De agrarische sector is dan ook een belangrijke economische pijler voor de gemeente Staphorst (Buro Vijn, 2008) en (CBS Statline, 2008).

Figuur 1: Ligging gemeente Staphorst (afb. Google Maps, 2008)

— Provinciegrens
Overijssel-Drenthe

3.2 'De streek'

Ongeveer 250 agrarische bedrijven (inclusief hobbymatig) zijn gelegen aan 'De Streek'. De meeste van deze veehouderijen zijn melkrundveehouderijen die onder het Besluit landbouw milieubeheer vallen. 'De Streek' is de benaming voor de typische vorm van lintbebouwing in de gemeente Staphorst. Het lint is ongeveer 12 kilometer lang en behoort voor het grootste gedeelte tot de bebouwde kom. 70% van de boerderijen in 'De Streek' is aangeduid als monument (zie figuur 2). In totaal staan hier 294 rijksmonumenten en 313 gemeentemonumenten. Ook zijn er in het lint diverse 'andersoortige bedrijven' (niet-veehouderijen) te vinden. Naast deze monumentale boerderijen vormen de landschappelijke structuren een belangrijk cultuurhistorisch element in de gemeente Staphorst. Vanwege de cultuurhistorische waarden is 'De Streek' in de Nota Belvédère aangewezen als Belvédèregebied. De aanwijzing tot Belvédèregebied legt de gemeente Staphorst de verplichting op om bij ontwikkelingen die in het gebied spelen, extra rekenschap te geven aan de bijzondere cultuurhistorische waarden van het gebied.

Figuur 2: Lintbebouwing 'De Streek' (Afb. Gemeente Staphorst, 2008) en (Afb. Google Earth, 2008)

Staphorst heeft niet alleen een cultuurhistorisch rijk landschap maar ook een dynamisch landschap. Zo is het dorp Staphorst aanzienlijk in omvang toegenomen en heeft zich ook buiten het bebouwingslint uitgebreid.

Omdat de landbouw als economische drager van 'De Streek' onder druk staat, zijn de laatste jaren veel van de karakteristieke (bij)gebouwen behorende tot de Staphorster boerderij gesloopt. Om sloop te voorkomen wil de gemeente Staphorst de monumentale boerderijen met hun karakteristieke bijgebouwen behouden door de boerderijen te herbestemmen tot (burger)woning.

In de toekomst zullen deze veranderingen plaats blijven vinden omdat steeds meer agrarische gebouwen hun functie verliezen en vragen om hergebruik. Daarnaast blijft de vraag naar nieuwe woningen groeien om de autonome groei van de bevolking op te kunnen vangen (Bosch Stabbers, 2004).

4 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt achtergrondinformatie gegeven over het wettelijk kader. In de eerste paragraaf wordt de wetgeving behandeld waarop de geurgebiedsvisie is gebaseerd namelijk de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). In paragraaf 3.2 worden kort de punten uit de Wet ruimtelijke ordening behandeld voor zover deze van toepassing zijn. In paragraaf 3.3 wordt het Besluit landbouw milieubeheer behandeld omdat veel veehouderijen binnen de gemeente onder de werkingssfeer van dit Besluit vallen.

4.1 Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

Op 1 januari 2007 is de Wgv in werking getreden. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderijen voor landbouwontwikkelings-, verwevings- en extensiveringsgebieden met het primaat natuur en de drie 'stankrichtlijnen' (de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996, de Brochure veehouderij en vinderwet 1985 en het cumulatierapport 'P-Lucht-46') die van toepassing waren voor de rest van Nederland.

In deze paragraaf worden de belangrijkste onderdelen van de Wgv behandeld die van toepassing zijn op een geurgebiedsvisie/geurverordening.

4.1.1 Geurbelasting

De Wgv maakt onderscheid tussen dieren met en dieren zonder een geuremissiefactor. Voor iedere diercategorie waarvan de geuremissie bepaald is, is deze omgerekend in Europese odour units in een volume-eenheid lucht (ou_e/m^3). Het resultaat is een geuremissiefactor voor de betreffende diercategorie. De geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij (verder: Rgv).

De Gemeente Staphorst is op grond van bijlage 1 van de Meststoffenwet niet gelegen binnen een concentratiegebied. Buiten een concentratiegebied geldt een geurbelasting op een geurgevoelige object welke is gelegen binnen bebouwde kom van maximaal $2,0 ou_e/m^3$. In geval het geurgevoelige object is gelegen buiten de bebouwde kom mag de geurbelasting maximaal $8,0 ou_e/m^3$ bedragen.

4.1.2 Vaste afstanden

Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld, geldt een minimale afstand tussen het emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van een geurgevoelig object. Deze vaste afstand moet tenminste 100 meter bedragen in geval het geurgevoelige object is gelegen binnen de bebouwde kom. Voor objecten die buiten de bebouwde kom zijn gelegen, geldt een afstand van ten minste 50 meter.

4.1.3 Geurgevoelige objecten

De Wgv geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object.

De mate van bescherming van geurgevoelige objecten is afhankelijk van de ligging en het type geurgevoelig object (bijvoorbeeld een ruimte-voor-ruimte-woning of een voormalige

bedrijfswoning geniet een andere bescherming dan een burgerwoning, zie verder het schema op pagina 11). Voor de ligging van een geurgevoelig object wordt onderscheid gemaakt in de ligging binnen of buiten de bebouwde kom. Binnen de bebouwde kom genieten geurgevoelige objecten een hogere bescherming dan buiten de bebouwde kom. Ook wordt er onderscheid gemaakt in de ligging van een geurgevoelig object binnen of buiten een concentratiegebied. Binnen een concentratiegebied geniet een geurgevoelig object minder bescherming dan buiten een concentratiegebied (Infomil, 2007) en (Internet. InfoMil, 2008)

4.1.4 Verordening

Ingevolge artikel 6 van de Wgv kan bij gemeentelijke verordening worden bepaald dat andere waarden voor geurbelasting van toepassing zijn binnen (een deel) van het gemeentelijk grondgebied, met dien verstande dat deze waarde:

- binnen de bebouwde kom niet minder mag bedragen dan $0,1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en niet meer mag bedragen dan $8,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en,
- buiten de bebouwde kom niet minder mag bedragen dan $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en niet meer mag bedragen dan $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Daarnaast kan bij gemeentelijke verordening worden bepaald dat binnen (een deel) van het grondgebied een andere afstand van toepassing is als 'vaste afstand', met dien verstande dat deze:

- ten minste 50 meter bedraagt indien het geurgevoelige object binnen de bebouwde kom is gelegen, en
- ten minste 25 meter bedraagt indien het geurgevoelige object buiten de bebouwde kom is gelegen.

(zie ook voor de bandbreedte van deze normen/afstanden het schema op pagina 11).

4.1.5 Leefklimaat

In de handreiking behorende bij de Wgv wordt geurhinder afkomstig van veehouderijen in verband gebracht met een waarde voor de leefkwaliteit.

Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is niet alleen afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met de veehouderij die de geur veroorzaakt. De geurhinder kan worden uitgedrukt in een percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 25% betekent dat 25% van de ondervraagde mensen heeft aangegeven soms of vaak last te hebben van geur van stallen van veehouderijen. De hinderpercentages zijn gebaseerd op een belevingsonderzoek van PRA Odournet naar de relatie tussen geuremissie en geurhinder in de intensieve veehouderij.

Genoemde hinderpercentages zijn vervolgens gekoppeld aan een beoordeling van het leefklimaat die RIVM hanteert voor haar milieurapportages en toekomstverkenningen bij het aspect geurhinder (zie tabel 1). Het is aan de gemeente om te bepalen welk leefklimaat in een bepaald gebied wordt nagestreefd.

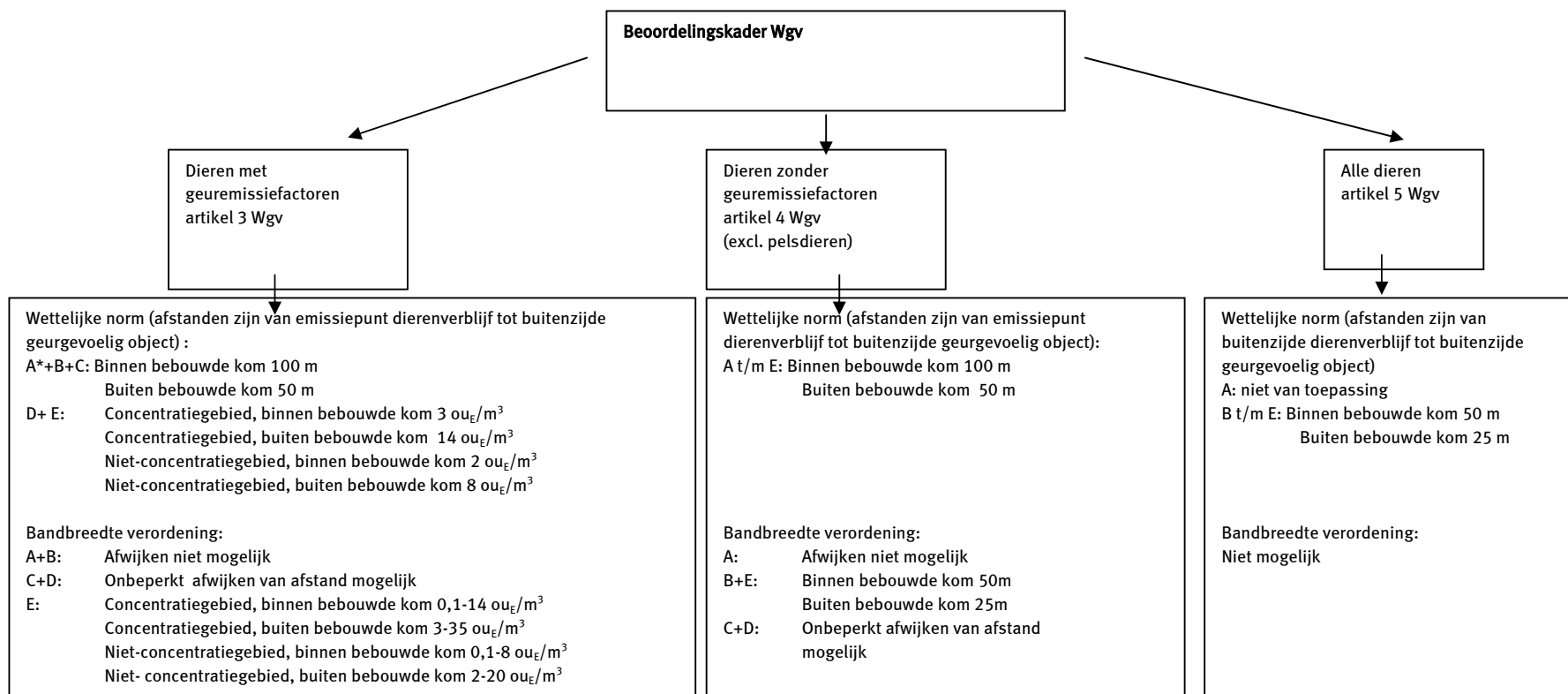
Voor veehouderijen waar een vaste afstand voor geldt, is in de handreiking behorende bij de Wgv geen link gelegd met een beoordeling van het leefklimaat.

Achtergrondbelasting (ou _E /m ³)	Mogelijke kans op geurhinder(%)	Leefklimaat
<1,5	5	zeer goed
1,5-3,5	5-10	goed
3,5-6,5	10-15	redelijk goed
6,5-10	15-20	matig
10-14	20-25	tamelijk slecht
14-19	25-30	slecht
19-25	30-35	zeer slecht
25-32	35-40	extreem slecht

Tabel 1: Achtergrondbelasting gekoppeld aan de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat (Infomil,2007).

Afstanden en normen Wet geurhinder en veehouderij

*
 A. Ruimte-voor-ruimte woning of ander geurgevoelig object die na 19 maart 2000 is gebouwd op een kavel die op dat tijdstip in gebruik was als veehouderij en is gebouwd in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van de veehouderij en in samenhang met de sloop van de bedrijfsgebouwen die onderdeel hebben uitgemaakt van de veehouderij.
 B. Bedrijfswooning (of ander geurgevoelig object) behorende bij een andere veehouderij.
 C. Voormalige bedrijfswooning (of ander geurgevoelig object) die op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij.
 D. Voormalige bedrijfswooning (of ander geurgevoelig object) die al voor 19 maart 2000 geen onderdeel meer uitmaakt van een andere veehouderij.
 E. Alle woningen en geurgevoelige objecten die niet onder de categorieën A t/m D vallen.

4.2 Wet Ruimtelijke ordening

De Wgv schrijft voor op welke wijze een bevoegd gezag de geurhinder vanwege dierenverblijven moet beoordelen indien een veehouderij een milieuvergunning aanvraagt. Vanuit het principe 'een goede ruimtelijke ordening', zoals genoemd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft de Wgv indirect consequenties voor de oprichting van geurgevoelige objecten binnen de geurcontouren van veehouderijen. De werking die de Wgv heeft op de ruimtelijke ordening wordt ook wel aangeduid met de term 'omgekeerde werking'. De geurnormen uit de Wgv zijn bedoeld om mensen in de omgeving van een veehouderij te beschermen tegen overmatige geurhinder; omgekeerd moet een bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat mensen zich blootstellen aan die overmatige hinder door het realiseren van een geurgevoelig object toe te staan. (Servicecentrum Handhaving, 2007) en (Infomil, 2007).

4.3 Besluit landbouw milieubeheer

Binnen de gemeente Staphorst bevinden zich veel agrarische bedrijven die onder de werkingssfeer van het Besluit landbouw milieubeheer (Besluit landbouw) vallen. Dit Besluit is van toepassing op melkrunderveehouderijbedrijven, akkerbouwbedrijven, gemechaniseerde loonbedrijven, paardenhouderijen, kinderboerderijen en kleinschalige veehouderijen. Het Besluit heft de milieuvergunningplicht van deze bedrijven op en stelt daarvoor algemene regels in de plaats. Eén van deze algemene regels is dat de landbouwbedrijven die onder het besluit vallen, 100 meter van een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom en 50 meter van een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom gelegen moeten zijn.

Voor bedrijven die onder het Besluit landbouw vallen is het toegestaan om in beperkte mate dieren te houden waarvoor een geuremissiefactor geldt. Het maximum dat hieraan verbonden is, komt overeen met 50 mestvarkeneenheden oftewel 1.150 odour units per seconde. Het is ook mogelijk dat een veehouderij zowel dieren houdt waar een geuremissiefactor voor geldt als dieren waar geen geuremissiefactor voor geldt.

In het Besluit landbouw is geen relatie gelegd met de Wgv. In het Ontwerpbesluit wijziging Besluit landbouw is de Wgv integraal overgenomen, zodat alle veehouderijen aan de regels van de Wgv moeten voldoen. Het is echter nog niet duidelijk of dit Ontwerpbesluit daadwerkelijk in werking treedt of dat de wijziging wordt doorgevoerd in het Landbouwactiviteitenbesluit waar het Besluit landbouw in de toekomst onder gaat vallen (Internet. Ministerie van VROM, 2006) en (internet. Infomil, 2006).

De gemeente Staphorst heeft een 'interim beleidsregel' opgesteld als voorloper van de geurverordening. De 'interim beleidsregel' handelt 'in de geest' van de Wgv en vormt, tot de vaststelling van de verordening, als koppeling tussen Wgv en het Besluit landbouw. Zie hiervoor ook paragraaf 6.8.

4.4 Wet ammoniak en veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav vormt een onderdeel van de ammoniakregelgeving voor dierenverblijven van veehouderijen. Deze regelgeving bestaat uit een algemeen emissiebeleid voor heel Nederland, aangevuld met aanvullend zoneringsbeleid. Dit aanvullend beleid is van toepassing op veehouderijen gelegen in een zeer kwetsbaar gebied en in een zone van 250 meter rondom de kwetsbare gebieden. Op

grond van de Wav mogen in deze gebieden geen nieuwe veehouderijen opgericht worden en hebben bestaande veehouderijen slechts beperkte uitbreidingsmogelijkheden (Infomil,2002). In bijlage 1 zijn de zeer kwetsbare gebieden in de gemeente Staphorst weergegeven.

4.5 Natuurbeschermingsweg 1998

Andere gebieden die gevoelig zijn voor ammoniakemissie zijn de Natura-2000 gebieden. Natura-2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden. Natura-2000 gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Binnen de gemeente Staphorst is één Natura-2000 gebied gelegen namelijk het gebied Olde Maten en Veerslootlanden. Dit gebied is op de kaart in bijlage 1 grafisch weergegeven. Daarnaast is op korte afstand van de gemeente Natura-2000 gebied De Wieden gelegen.

Ammoniakemissie en de daarmee samenhangende -depositie vanuit veehouderijen op natuurgebieden is mede bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen. Met name de toename van de ammoniakdepositie op gevoelige Natura-2000 gebieden is niet zonder meer mogelijk. Een veehouderij kan door het treffen van (ammoniak) reducerende maatregelen wel een uitbreiding in het dierenaantal bewerkstelligen, zonder dat dit een toename van de ammoniakemissie en - depositie tot gevolg heeft.

In onderhavig onderzoek is geen rekeningen gehouden met beperkingen of mogelijkheden die agrarische bedrijven ondervinden ten aanzien van de uitstoot van ammoniak. Het onderzoek heeft zich uitsluitend gericht op de geurhinder afkomstig van veehouderijbedrijven.

5 Quick scan

De quick-scan heeft inzicht gegeven in de mogelijke geurknelpunten binnen de gemeente rond veehouderijen. In de quick-scan zijn de ruimtelijke ontwikkelingen, de huidige vergunde geursituatie en de toekomstige geursituatie in kaart gebracht

5.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Voor de inventarisatie van de huidige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Staphorst is een gesprek geweest met de afdeling Ruimtelijke ordening. Voorts zijn er verschillende beleidsdocumenten die (woningbouw)ontwikkelingen mogelijk maken geraadpleegd. Aan de hand van dit gesprek zijn 12 locaties benoemd waar in de toekomst ruimtelijke ontwikkelingen (kunnen) plaats vinden.

Het gaat om de volgende locaties:

- **Locatie 1 Recreatiewoningen IJhorst:** deze locatie betreft meerdere gebieden met bestaande recreatie. Op deze terreinen is het mogelijk om op grond van de vigerende bestemmingsplannen in de toekomst meer recreatiewoningen bij te bouwen.
- **Locatie 2 Poeleweg IJhorst:** woningbouwplannen.
- **Locatie 3 Gemeenteweg 299 Staphorst (voormalig zuivelfabriek):** woningbouwplannen.
- **Locatie 4 Gemeenteweg 226-228 Staphorst (Hofstede):** woningbouwplannen.
- **Locatie 5 Nabij bedrijventerrein langs Oosterparallelweg, nabij 'De Baarge':** dit gebied wordt ingevuld met woningen en bedrijven.
- **Locatie 6 De Slagen Staphorst:** woningbouwplannen.
- **Locatie 7 Oude Rijksweg 245 Rouveen:** woningbouwplannen.
- **Locatie 8 Hoek Scholenland/Schipgravenweg Rouveen:** woningbouwplannen.
- **Locatie 9 Gebied omsloten door Korte Kerkweg/Stadsweg/Oude Rijksweg en Gouden Regenstraat te Rouveen:** woningbouwplannen/maatschappelijke voorzieningen.
- **Locatie 10 Oude Rijksweg 466 Rouveen:** woningbouwplannen.
- **Locatie 11 'De Streek':** Vanuit dit gebied komen meerdere aanvragen voor woningbouw. In de toekomst zal ook op de locatie Talen aan de Meesterweg woningbouw gaan plaatsvinden.
- **Locatie 12 Uitbreiding bedrijventerrein De Esch:** deze locatie betreft 2 gebieden die zijn aangewezen als uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein 'De Esch'.

Op de kaart in bijlage 4 staan de ruimtelijke ontwikkelingen weergegeven.

Naast deze specifiek genoemde gebieden, bieden de genoemde beleidsnotities ook mogelijkheden voor woningbouwontwikkeling op (voormalig) agrarische bedrijfslocaties in het buitengebied.

5.2 Vaste afstanden

Veehouderijen die binnen 'De Streek' zijn gelegen en dieren houden waar geen emissiewaarden voor zijn vastgesteld, hebben te maken met een vaste afstandcirkel van 100 meter. Dit omdat 'De Streek' wordt beschouwd als een gebied, gelegen binnen de bebouwde kom. In bijlage 2 zijn deze vaste afstandcirkels grafisch weergegeven.

In bijlage 3 zijn de vaste afstandcirkels weergegeven van veehouderijen die gelegen zijn in het buitengebied. Op deze kaart zijn vaste afstandcirkels aangegeven van 100 meter ten opzichte

van objecten welke zijn gelegen binnen de bebouwde kom en 50 meter ten opzichte van objecten gelegen buiten de bebouwde kom.

Te zien is dat veel veehouderijen binnen 'De Streek' dichter dan 100 meter gelegen zijn tot bedrijfswoningen van andere veehouderijen, andersoortige bedrijven en woningen van derden. Voor een groot gebied binnen 'De Streek' overlappen de cirkels elkaar.

5.3 Huidige en toekomstige geursituatie

Voor het uitvoeren van berekeningen is gebruik gemaakt van het rekenprogramma V-Stacks gebied. V-Stacks gebied is een geavanceerd computerprogramma voor het berekenen van de verspreiding van geur rond meerdere veehouderijen in een gebied. Het model houdt rekening met meteorologische gegevens van een heel jaar en met de ruwheid van de omgeving.

Het programma is gemaakt door KEMA in opdracht van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM).

In de ministeriële regeling behorende bij de Wet geurhinder en veehouderij is het gebruik van V-Stacks gebied niet verplicht gesteld. Niettemin wordt sterk aangeraden wel van dit model gebruik te maken. Ten tijde van het uitvoeren van de berekeningen is, conform de gebruikershandleiding 'V-stacks gebied, gerekend met een uittredesnelheid van de ventilatielucht van 0,4 meter per seconde bij natuurlijk geventileerde stallen. Recent is door Infomil geadviseerd om voor natuurlijk geventileerde stallen uit te gaan van een gemiddelde uittredesnelheid van 1,0 meter per seconde. De berekeningen zijn hierop niet aangepast. Uit vergelijkbaar door ons uitgevoerd onderzoek, blijkt dat de resultaten van de berekeningen nauwelijks van elkaar afwijken.

Het rekenresultaat is de achtergrondbelasting aan geur. Dit vormt het uitgangspunt voor het vervaardigen van kaarten waarop de geurbelasting in de vorm van contouren is weergegeven.

5.3.1 Bronnenbestand

De veehouderijen binnen de gemeente Staphorst die een Wet milieubeheer vergunning hebben of onder het Besluit landbouw vallen, zijn opgenomen in het bronnenbestand. Dit bestand bevat data en parameters van de huidige vergunde/gemelde veebezetting en dient als input voor de berekeningen in 'V-Stacks gebied'. In het bestand zijn zowel de veehouderijen binnen de gemeente Staphorst als de veehouderijen uit buurgemeenten, die in een zone van 2 km om de gemeente Staphorst zijn gelegen, opgenomen. Voor bepaalde invoerparameters zijn 'standaardwaarden' gebruikt overeenkomstig de gebruikershandleiding 'V-Stacks gebied'. Specifiek is onderscheidt gemaakt in:

- bedrijven die zijn gelegen aan de 'De Streek' dan wel bedrijven die vallen onder het Besluit landbouw en geen dieren hebben waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld, en
 - bedrijven die een Wet milieubeheer vergunning hebben dan wel die vallen onder het Besluit landbouw en dieren hebben waarvoor wel een geuremissiefactor is vastgesteld.
- (zie ook tabel 2).

Parameter	'De Streek' / Besluit landbouw (dieren zonder geuremissiefactor)	Veehouderij met vergunning/ Besluit landbouw (dieren met geuremissiefactor)
Emissiepunt ¹	middelpunt veehouderij	middelpunt veehouderij
ST-hoogte ²	1,5 meter	5 meter
GemGebH ³	4,5 meter	6 meter
ST-bindiam ⁴	0,5 meter	0,5 meter
ST-uittree ⁵	0,4 meter/seconde*	4 meter/seconde
E-vergund ⁶	0	conform vergunning
E-MaxVerg ⁷	E-vergund of 999999999	E-vergund of 999999999

Tabel 2: overzicht invoerparameters

¹: plaats waar emissiepunt is geprojecteerd

²: schoorsteenhoogte

³: gemiddelde gebouwhoogte

⁴: schoorsteen binnendiameter

⁵: uitreesnelheid van de lucht¹

⁶: vergunde emissie

⁷: maximaal vergunde emissie. Deze parameter correspondeert met de groeiomstandigheden die aan een bedrijf wordt toegekend. Indien de getalswaarde bij E-MaxVerg gelijk wordt gesteld aan E-vergund laat het rekenprogramma het bedrijf niet groeien in geuremissie. De vergunde emissie is dan gelijk aan de maximaal toegestane geuremissie. Zodra hier de getalswaarde 999999999 wordt ingevuld, kent het programma geen beperking toe aan de toename van emissie voor dit bedrijf. De groei van het bedrijf wordt pas dan gelimiteerd als de ingestelde norm voor geurbelasting op geurgevoelige objecten wordt overschreden.

5.3.2 **Geurgevoelige objecten**

Naast de bronnen dienen geurgevoelige objecten ingevoerd te worden ten behoeve van de berekeningen. De basis van dit inputbestand is een zogenaamd ACN-bestand. In het inputbestand zijn de geurgevoelige objecten binnen de gemeente Staphorst, evenals die in buurgemeentes binnen een zone van 2 km van de gemeentegrens zijn gelegen, opgenomen. Om de toekomstige maximaal toegestane geursituatie in kaart te kunnen brengen, is een indeling van de objecten gemaakt om in kaart te brengen of deze zijn gelegen binnen of buiten de bebouwde kom.

5.3.3 **Berekening huidige geursituatie**

Voor de berekening van de huidige geursituatie is de maximaal vergunde emissie gelijk gesteld aan de vergunde emissie. Het resultaat van de berekening is een weergave van de huidige (cumulatieve) geurbelasting binnen het grondgebied van de gemeente Staphorst.

5.3.4 **Berekening toegestane geursituatie**

Om een indruk te krijgen van de potentiële groei aan geuremissie van de agrarisch inrichtingen, is de maximaal toegestane geuremissie berekend (verder: toekomstige maximaal toegestane geursituatie). Hierbij is uitgegaan van het 'Worst-Case Scenario' wat inhoudt dat op ieder agrarisch bouwperceel volgens het bestemmingsplan een intensieve veehouderij kan komen. Deze intensieve veehouderij kan voor wat betreft geurhinder groeien totdat de

1. Nadat de berekeningen waren uitgevoerd heeft Infomil geadviseerd om uitreesnelheden die lager liggen dan 1,0 m/s aan te passen naar 1,0 m/s. Hiermee is in dit onderzoek geen rekening gehouden. (Zie ook paragraaf 5.3.)

wettelijke norm van geurbelasting op nabijgelegen geurgevoelige objecten is bereikt (2 odour voor objecten binnen de bebouwde kom en 8 odour voor objecten buiten de bebouwde kom).

5.3.5 Resultaten berekeningen quick-scan

De achtergrondbelasting c.q. de cumulatieve belasting van zowel de huidige geursituatie als de toekomstige maximaal toegestane geursituatie zijn berekend. De resultaten van deze berekeningen zijn vertaald naar hinderpercentages. Deze hinderpercentages zijn vervolgens gekoppeld aan een beoordeling van het leefklimaat (zie ook paragraaf 4.1.5).

Op de kaart in bijlage 5 is grafisch het leefklimaat van de huidige geursituatie weergegeven en op de kaart in bijlage 6 is het leefklimaat van de toekomstige maximaal toegestane geursituatie weer gegeven. Op beide kaarten zijn de ruimtelijke ontwikkelingen die in paragraaf 5.1 zijn behandeld weergegeven.

5.3.5.1 Huidige geursituatie

Voor het grootste deel van 'De Streek' is de leefkwaliteit te kwalificeren als goed tot zeer goed. Echter op één plek aan de Oude Rijksweg, in de omgeving van Zuideindigerweg-Munnikeweg, is de leefkwaliteit te kwalificeren als matig tot tamelijk slecht. Dit wordt veroorzaakt door de geuruitstoot van (omliggende) intensieve veehouderijen in het buitengebied. Voorts zijn enkele kleine plekken binnen 'De streek' te onderscheiden waar het leefkwaliteit wordt beoordeeld als redelijk goed.

Het leefklimaat binnen de locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen (kunnen) plaatsvinden, wordt gekwalificeerd als goed tot zeer goed. De enige uitzondering hierop betreft locatie 9: het gebied omsloten door Korte Kerkweg/Stadsweg/Oude Rijksweg en Gouden Regenstraat te Rouveen. Daar wordt de leefkwaliteit gekwalificeerd van redelijk goed tot goed.

5.3.5.2 Toekomstige maximaal toegestane geursituatie

Op de kaart van de toekomstig maximaal toegestane geursituatie is te zien dat, indien uitgegaan wordt van het 'Worst Case Scenario' (zie paragraaf 5.3.4), een slecht leefklimaat ontstaat binnen 'De Streek'. Dit wordt veroorzaakt door de groeimogelijkheden van de bedrijven buiten 'De Streek' als uitgegaan wordt van de wettelijke normen voor geurbelasting. Het leefklimaat binnen de overige locaties, dus ook waar ruimtelijke ontwikkelingen (kunnen) plaatsvinden, verandert eveneens naar slecht. De enige uitzondering hierop betreft locatie 2: Poelweg waar de leefkwaliteit als redelijk goed wordt gekwalificeerd.

5.4 Samenvatting knelpunten quick-scan

De geurtechnische knelpunten die uit de quick-scan naar voren komen zijn als volgt te omschrijven:

- Aan 'De Streek' bevinden zich veel veehouderijen die dichterbij dan 100 meter gesitueerd zijn tot bedrijfswoningen van andere veehouderijen, andere niet veehouderijbedrijven en woningen van derden. Daarnaast overlappen de geurcirkels van de agrarische bedrijven elkaar.
- De huidige geurbelasting afkomstig van (omliggende) intensieve agrarische bedrijven heeft een geringe invloed op de leefkwaliteit binnen 'De Streek'.
- De wettelijke normen voor geurbelasting bieden de intensieve agrarische bedrijven buiten 'De Streek' ruimte om te groeien.

Als wordt uitgegaan van het 'Worst Case Scenario' ontstaat er een slecht leefklimaat binnen 'De Streek' en op de overige locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen (kunnen) plaatsvinden (met uitzondering van locatie 2: Poelweg).

5.5 Conclusie

Uit de quick-scan is gebleken dat gemeente Staphorst te maken heeft met bovenstaande geurtechnische knelpunten. Deze knelpunten vormden voor de gemeente Staphorst aanleiding om te besluiten geurgebiedsvisie op te stellen, met als doel deze knelpunten zo veel mogelijk op te lossen. Door de gemeente Staphorst is aangegeven dat de uitgangspunten bij het opstellen van de visie moeten zijn:

- Het maximaal mogelijk maken van functieveranderingen aan 'De Streek' en
- het bieden van sturingsinstrument voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Dit gaat over ontwikkelingen van zowel de (intensieve) veehouderij als van overige functies.

6 Ruimtelijke visie

Artikel 8 van de Wgv schrijft voor dat afwijkende geurnormen/afstanden die in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd, moeten worden gemotiveerd door de ruimtelijke visie die de gemeente heeft voor haar grondgebied. Op deze manier wordt bewerkstelligd dat de toegestane geurbelasting maximaal wordt afgestemd op de ruimtelijke visie. In dit hoofdstuk is de toekomstvisie op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen van de gemeente Staphorst samengevat.

In de quick-scan is al globaal gekeken naar ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Staphorst. De focus van dat onderzoek lag met name op aanwezige (woning)bouwplannen. In dit hoofdstuk wordt in het bijzonder gekeken naar de gewenste ontwikkeling van de veehouderijsector en de gewenste ontwikkeling van woningbouw of andersoortige bestemmingen (geurgevoelige objecten) binnen 'De Streek'.

De volgende beleidsdocumenten worden in dit hoofdstuk behandeld:

- Nota Belvédère
- Belvédère-studie 'Staphorst een eigen wereld'
- Beleidsnotities: 'Open plekken' en 'Saneringslocaties'
- Hergebruik monumentale schuren
- 'Toepassing uitvoeringskader hergebruik VAB in de gemeente Staphorst'
- Kadernota Buitengebied Staphorst
- Interim-beleidsregel "geurcirkels aan De Streek"
- Uitgangspunt splitsen van karakteristieke of monumentale panden binnen een geurcirkel van 50 meter
- Uitgangspunt macrobenadering in het kader van het op te stellen geurbeleid.

6.1 Nota belvédère

De Nota Belvédère is een Rijksnota over de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. In deze nota wordt een visie gegeven op de wijze waarop met de cultuurhistorische kwaliteiten van het fysieke leefmilieu kan worden omgegaan bij ruimtelijke ontwikkelingen. De nota geeft verder aan welke maatregelen daarvoor getroffen dienen te worden. De doelstelling van de nota is de cultuurhistorische waarde meer prioriteit te geven bij de inrichting van Nederland. Hierbij moet gezocht worden naar een nieuw evenwicht tussen behoud en ontwikkeling. (Ministerie van OCW, LNV, Vrom en VenW, 1999¹).

Binnen de gemeente Staphorst is 'De Streek' in de Nota Belvédère aangewezen als Belvédèregebied. Naast 'De Streek' behoren de kerkdorpen Staphorst en Rouveen ook tot het Belvédèregebied (Bosch Stabbers, 2004).

In de bijlage behorende bij de Nota Belvédère wordt aangeraden om te zoeken naar passende functies voor de historische boerderijen die leeg komen te staan in 'De Streek'. Daarnaast moeten er oplossingen gezocht worden voor de beperkte mogelijkheden voor bestemmingswijziging door de aanwezigheid van milieuocontouren in 'De Streek' (Ministerie van OCW, LNV, Vrom en VenW, 1999²).

6.2 Belvédère studie Staphorst een eigen wereld

In de Belvédère-studie 'Staphorst een eigen wereld' wordt de aanzet gegeven voor nieuw beleid betreffende de ruimtelijke ontwikkelingen in 'De Streek'.

Nieuw beleid is noodzakelijk om de functieverandering van agrarische bestemming naar een woonfunctie in 'De Streek' mogelijk te maken.

Op grond van de studie zijn een aantal aanbevelingen, in de vorm van acties vormgegeven. Het gaat hierbij om het onder voorwaarden toestaan van nieuw te bouwen woningen in 'De Streek' en de stimulering van boerderijsplitsing. De acties zijn verwerkt in de volgende beleidsnotities:

- 'Hergebruik monumentale schuren'
- 'Open plekken'
- 'Saneringslocaties'

Daarnaast zijn voor het buitengebied de volgende beleidsnotities vastgesteld:

- 'Toepassing uitvoeringskader hergebruik VAB';
- 'Beleid Rood voor Rood Staphorst.'

Bovenstaande beleidsnotities worden in de volgende subparagrafen verder behandeld.

6.3 Hergebruik monumentale schuren

In de beleidsnotitie 'Hergerbruik monumentale schuren' worden de gebruiksmogelijkheden van monumentale (voormalige agrarische landbouw)schuren in de gemeente Staphorst weergegeven. Mogelijke nieuwe functies voor deze schuren zijn: woningen, kleine ambachtelijke bedrijven, beperkte kantoorfuncties en zorgfuncties (Gemeente Staphorst, 2003).

6.4 Beleidsnotities: open plekken en saneringslocaties

In de notities open plekken en saneringslocaties wordt het beleid weergegeven dat de gemeente Staphorst hanteert voor wat betreft het realiseren van nieuwbouw op open plekken en saneringslocaties in 'De Streek'.

De notities geven aan dat het binnen 'De Streek' in beperkte mate en onder voorwaarden mogelijk is om nieuwe woningen te realiseren. Deze woningen kunnen gerealiseerd worden op bestaande open plekken, vrijkomende plekken, locaties achter aan de stegen en op saneringslocaties (locatie voor bedrijfsmatige activiteiten, met bestaande bebouwing en/ of bebouwingmogelijkheden, waarbij sprake is van het geheel of deels verplaatsen of beëindigen van een bedrijf). Dit beleid geldt voor het Belvédèregebied Staphorst, met uitzondering van het zuidwestelijke gebied van de Oude Rijksweg.

(Gemeente Staphorst, 2008¹) en (Gemeente Staphorst, 2008²).

6.5 'Toepassing uitvoeringskader hergebruik VAB' en 'Rood voor Rood'

De beleidsnotitie 'Toepassing uitvoeringskader hergebruik VAB' draagt bij aan het realiseren van nieuwe economische dragers voor het landelijk gebied.

De beleidsnotitie is van toepassing op vrijgekomen of vrijkomende agrarische bebouwing. Het beleid mag ook toegepast worden op een gedeelte van de gebouwen van een blijvend agrarisch bedrijf. Als de VAB een woonfunctie krijgt is het mogelijk om de voormalig agrarische bedrijfswoningen te splitsen in twee (of drie) afzonderlijke wooneenheden.

Naast functieverandering van VAB biedt de regeling 'rood voor rood' de mogelijkheid om landschapsontsierende bedrijfsgebouwen te slopen. Dit geldt niet voor waardevolle karakteristieke en/of monumentale agrarische gebouwen. In ruil voor de sloop wordt er een bouwkaavel voor woningbouw toegewezen ('rood voor rood'-regeling).

(Gemeente Staphorst, 2006¹) EN (Gemeente Staphorst, 2006²).

6.6 Kadernota buitengebied Staphorst

De Kadernota Buitengebied Staphorst (verder: kadernota) geeft een integraal beleidskader weer voor het landelijk gebied in de gemeente Staphorst. In de kadernota wordt een visie gegeven op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied. Deze visie wordt ondersteund aan de hand van een ontwikkelingskaart. In deze paragraaf wordt eerst de ontwikkelingskaart kort toegelicht. Vervolgens wordt de visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied kort toegelicht. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt in grondgebonden landbouw en intensieve veehouderij.

6.6.1 Ontwikkelingskaart

De kadernota bevat een ontwikkelingskaart waarop verschillende gebieden zijn te onderscheiden aan de hand van de aanwezige functies en karakteristieken (zie figuur 3 op de volgende pagina). Deze ontwikkelingsgebieden gelden als vertrekpunt voor nieuwe ontwikkelingen. De volgende gebieden kunnen worden onderscheiden:

- Agrarisch: binnen het agrarische gebied staat de agrarische functie en ontwikkeling voorop. Er is ruimte voor andere functies, mits de agrarische hoofdstructuur in stand blijft. Bestaande agrarische linten kunnen worden versterkt door nieuwe ontwikkelingen aan te laten sluiten. Op de kaart zijn ook nieuwe te ontwikkelen linten aangegeven die passen bij het karakter van het gebied. Deze linten kunnen worden ontwikkeld als in de bestaande linten geen ruimte meer blijkt te zijn.
- Natuur: in de natuurgebieden staan de natuur en het toeristische medegebruik op de eerste plaats. Voor bestaande functies geldt dat deze kunnen worden voortgezet en dat aanwezige bedrijven, indien wenselijk voor het voortbestaan van het bedrijf, kwalitatief mogen uitbreiden indien de natuurwaarden van het gebied niet worden aangetast.

Integraal: in de integrale gebieden komen verschillende functies, zoals landbouw, natuur en recreatie naast elkaar voor. In deze gebieden geldt dat nieuwe ontwikkelingen worden toegestaan, mits de verdere ontwikkeling van de bestaande functies niet wordt aangetast dan wel wordt gecompenseerd.

6.6.2 Grondgebonden landbouw

Het buitengebied van Staphorst is hoofdzakelijk in gebruik als agrarisch gebied en daarmee een belangrijke pijler voor de economie. Ontwikkeling en behoud van de landbouwsector zijn daarom speerpunten van het gemeentelijke beleid.

Volgens de kadernota zijn er in de grondgebonden landbouw twee ontwikkelingsrichtingen zichtbaar:

- *Schaalvergroting naar gespecialiseerde landbouw* met grote bedrijven. Schaalvergroting vindt voornamelijk plaats in de nieuwe linten die evenwijdig aan 'De Streek' lopen.

- *Verbreding en verdieping*, waarbij een nieuwe tak of niet-agrarisch product aan de landbouwkundige bedrijfsvoering wordt toegevoegd.

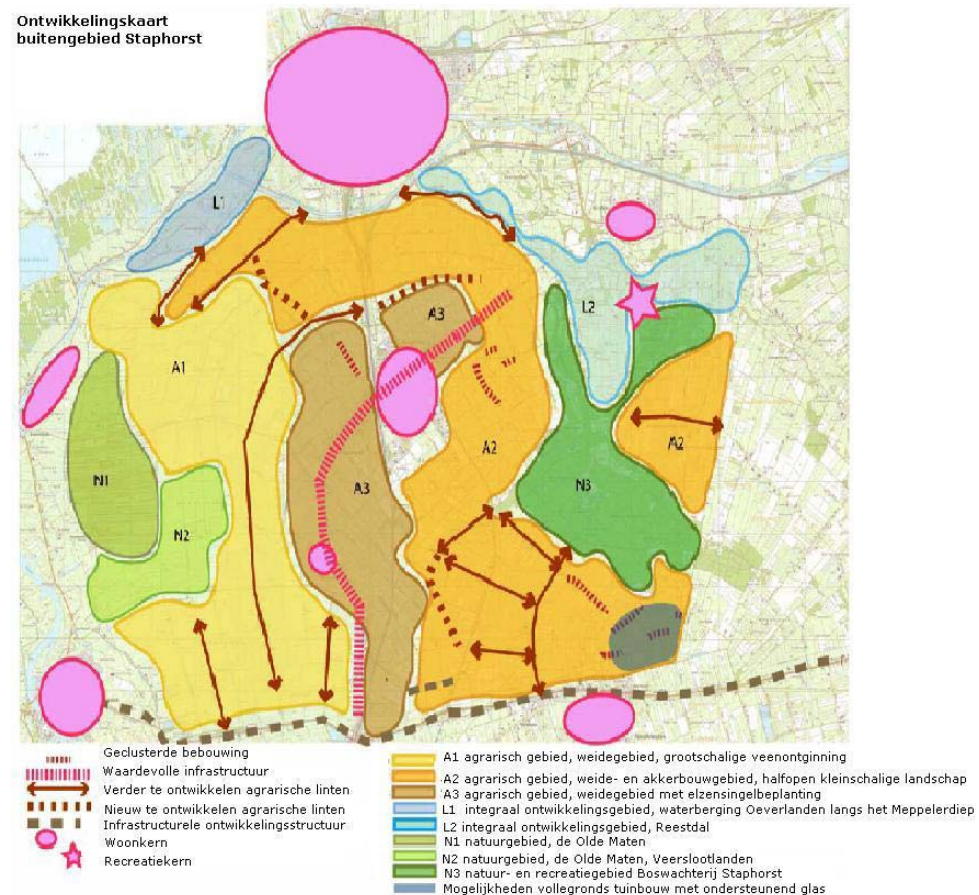
Bestaande agrarische bedrijven in het buitengebied krijgen de ruimte voor intensivering, specialisatie, schaalvergroting en verbreding.

Naast deze ontwikkelingsrichtingen zijn er veel agrarische bedrijven in 'De Streek' beëindigd of hebben een woonfunctie gekregen. Voor agrarische bedrijven uit 'De Streek' die met hun huidige bedrijfsvoering niet kunnen uitbreiden is uitplaatsing mogelijk in het omliggende gebied. Uitplaatsing mag geen beperking opleveren voor de al aanwezige agrarische bedrijven. In de periode 2010-2025 staat de ruilverkaveling Staphorst gepland. In het ruilverkavelingsgebied Staphorst wordt ruimte gezocht voor schaalvergroting en eventuele nieuw- of hervestiging van agrarische bedrijven. De nieuw- of hervestiging wordt geconcentreerd in enkele linten in het buitengebied.

6.6.3 Intensieve veehouderij

De kadernota geeft aan dat er, voor wat betreft de intensieve veehouderij, als tweede tak van een bedrijf er enige groei wordt verwacht. De kadernota geeft aan dat er alleen ruimte wordt geboden voor bestaande intensieve hoofd- of neventakken, nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is niet mogelijk (Buro Vijn, 2008).

Figuur 3: Ontwikkelingskaart buitengebied Staphorst (Afb. Buro Vijn, 2008)

Figuur 3: Ontwikkelingskaart buitengebied Staphorst (Afb. Buro Vijn, 2008)

6.7 Notitie intensieve veehouderij

De Gemeente Staphorst stelt gelijktijdig met de verordening een notitie vast om helderheid te verschaffen en beleidsuitgangspunten te bieden betreffende de intensieve veehouderij. Deze notitie dient als nota van uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. Daarnaast is de notitie bedoeld om adequaat te kunnen reageren op verzoeken voor uitbreiding of nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven.

In de kadernota is al aangegeven dat de gemeente alleen ruimte wil bieden voor bestaande intensieve veehouderij als hoofd- of neventak en dat voor nieuwvestiging geen ruimte is. Tevens is aangegeven dat de inwerkingtreding van de Wgv om een nieuw kader vraagt voor de intensieve veehouderij. De Notitie 'Intensieve veehouderij' dient als dergelijk kader.

In de notitie wordt onder intensieve veehouderij verstaan: *een agrarisch bedrijf of een deel daarvan met ten minste 250 m² bedrijfsvloeroppervlak dat wordt gebruikt voor veehouderij volgens de Wet milieubeheer en waar geen dieren zoals bijvoorbeeld melkrundvee, schapen, paarden, etc. biologisch worden gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer.*

6.7.1 Bestaande intensieve veehouderij

In de kadernota is aangegeven dat alleen voor bestaande intensieve veehouderijen ruimte wordt geboden. In de notitie wordt aangegeven dat onder een bestaande intensieve veehouderij een bedrijfs situatie wordt verstaan die uitsluitend is gericht op het houden van vee zoals in de definitie die hierboven is aangegeven.

Uitbreidingen van bestaande intensieve veehouderij kunnen alleen plaatsvinden aan de agrarische linten zoals beschreven in de kadernota, mits voldoende milieuruimte aanwezig is en sprake is van een voldoende landschappelijke inpassing.

6.7.2 Nieuwe intensieve veehouderij

Naast bedrijven die zich uitsluitend bezighouden met intensieve veehouderij, zijn er ook bedrijven die in hoofdzaak een grondgebonden karakter hebben, maar daarnaast een intensieve neventak hebben (minimaal 250 m² van het gebouwde oppervlak).

De intensieve neventak moet in het nieuw op te stellen bestemmingsplan Buitengebied gereguleerd worden via het stellen van een maximale omvang.

6.8 Interim beleidsregel "geurcirkels aan De streek"

De Gemeente Staphorst heeft de 'interim beleidsregel' opgesteld als voorloper van de geurverordening. Met de interim beleidsregel wordt naar 'de geest' van de Wgv gehandeld. De interim beleidsregel is direct gekoppeld aan de situatie aan 'De Streek'. In 'De Streek' bevinden zich veel veehouderijen die dichterbij dan 100 meter (norm uit de Wgv en het Besluit landbouw) gesitueerd zijn tot bedrijfswoningen van andere veehouderijen, andersoortige niet agrarische bedrijven en woningen van derden.

De interim beleidsregel is een onderbouwend document voor een gemeentelijke normering, waarin wordt aangegeven dat binnen 'De Streek' de vaste afstand van 100 meter naar 50 meter wordt teruggebracht (Gemeente Staphorst, 2008³).

Juridisch gezien is er (nog) geen koppeling tussen het Besluit landbouw en de Wgv. Hierdoor kan er voor ontwikkelingen binnen 'De Streek' formeel geen gebruik worden gemaakt van de geurverordening.

In onderhavige gebiedsvisie is uitgebreid overwogen of van de geurnormen en vaste afstandscirkels kan worden afgeweken. In analogie met de interim beleidsregel wordt er voor gekozen om in de geurverordening af te wijken van de koppeling tussen Wgv en Besluit landbouw. De interim- beleidsregel zal komen te vervallen op het moment dat de geurverordening van kracht wordt.

6.9 **Uitgangspunt splitsen van karakteristieke of monumentale panden**

Het college van B&W heeft vastgesteld dat splitsing van of inwoning in een karakteristiek dan wel monumentaal pand mogelijk moet zijn binnen 50 meter van een agrarische inrichting. Deze splitsing is alleen mogelijk indien aan de andere milieunormen kan worden voldaan. Het uitgangspunt is vastgesteld om verpaupering van karakteristiek dan wel monumentale panden tegen te gaan. Dit uitgangspunt moet in de geurverordening worden opgenomen (Gemeente Staphorst, 2008⁴).

6.10 **Uitgangspunt macrobenadering in het kader van het uitstellen van geurbeleid**

Het college van B&W heeft als uitgangspunt vastgesteld dat de zogenoemde macrobenadering in de geurverordening moet worden opgenomen. Met de macrobenadering wordt bedoeld dat van één woning met een dubbele bewoning overgegaan wordt naar maximaal twee nieuwe woningen met ieder een enkele bewoning. In deze benadering blijft het aantal geurgevoelige objecten ten opzichte van de oorspronkelijke situatie gelijk. Een belangrijke voorwaarde voor deze benadering is dat de afstanden tussen de nieuwe woning en alle omliggende agrarische bedrijven niet afneemt ten opzichte van de huidige geursituatie (Gemeente Staphorst, 2008⁵).

6.11 **Conclusie**

Om het economische draagvlak en de vitaliteit van de agrarische sector te vergroten, wordt door de gemeente Staphorst ingezet op hergebruik van VAB, splitsing van voormalige agrarische bebouwing voor wonen, rood voor rood, schaalvergroting en verbreding van de landbouwsector. Dit is belangrijk voor de gemeente Staphorst.

Voor 'De Streek' geldt dat inwoners hier graag (blijven) wonen en op deze manier de monumentale boerderijen in stand houden. Hierdoor blijft de vitaliteit van 'De Streek' behouden.

Naast dat de gemeente inzet op het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van woningbouw in 'De Streek' wordt er op gemeentelijk beleidsniveau ook ingezet op het bieden van mogelijkheden voor de landbouw in het buitengebied. Voor het behoud en versterken van de agrarische bedrijven richt het ruimtelijk beleid zich op mogelijkheden van schaalvergroting en verbreding van landbouw.

7 Van quick-scan naar geurgebiedsvisie

De uitkomsten van de quick-scan vormden aanleiding voor nader onderzoek. Dit nader onderzoek heeft bestaan uit de volgende werkstappen:

- Het uitvoeren van een (veld)onderzoek waarin de feitelijke aanwezigheid van de agrarische bedrijven aan 'De Streek' is geïnventariseerd. Vervolgens is beoordeeld of de aanwezige veehouderijen 'op bedrijfsmatige wijze' de activiteiten ontplooiën.
- Het 'vertalen' van de Kadernota naar uitgangspunten voor de berekeningen van maximaal toegestane geursituatie.
- Het onderzoeken of aanpassen van de normen voor geurbelasting aan 'De Streek' meer mogelijkheden creëert voor functieveranderingen aan 'De Streek'.
- Het beoordelen of er in de 'nader te ontwikkelen agrarische linten' uit de Kadernota, voldoende 'geurruimte' is voor hervestiging van agrarische bedrijven afkomstig uit 'De Streek'. Indien de 'geurruimte' onvoldoende blijkt te zijn zal onderzocht moeten worden of, door aanpassing van de wettelijke geurnorm, wel voldoende ruimte kan worden gecreëerd.

7.1 Inventarisatie agrarische bedrijven aan 'De Streek'

De gemeente Staphorst heeft een inventarisatie uitgevoerd naar de werkelijke aanwezigheid van veehouderijbedrijven binnen 'De Streek'. Het vermoeden was dat een deel van de veehouderijen zijn gestopt met hun agrarische bedrijfsvoering of alleen hobbymatig vee houden. In het kader van deze inventarisatie zijn ongeveer 150 veehouderijen bezocht. Het grootste deel van deze veehouderijen betrof melkrundveehouderijen.

Uit de inventarisatie is gebleken dat 89 veehouderijen zijn gestopt met hun agrarische bedrijfsvoering of alleen hobbymatig vee houden. Het grootste deel van de 89 veehouderijen zijn (voormalige) melkrundveehouderijen waarvoor een vaste afstandcirkel geldt. In bijlage 7 zijn de vaste afstandcirkels van 100 meter binnen 'De Streek' grafisch weergegeven zoals die gelden na de inventarisatie. In bijlage 8 zijn de vaste afstandcirkels in het buitengebied opnieuw weergegeven.

Te zien is dat er meer deelgebieden binnen 'De Streek' niet overlapt worden door hindercirkels van agrarische bedrijven. Er zijn echter nog steeds veel veehouderijen dichter dan 100 meter gesitueerd tot bedrijfswoningen van andere veehouderijen, andersoortige niet agrarische bedrijven en woningen van derden. Daarnaast overlappen enkele cirkels elkaar.

7.2 Uitgangspunten kadernota

In de quick-scan is de toekomstige maximaal toegestane geursituatie berekend op basis van een 'Worst-Case Scenario' (zie paragraaf 5.3.4). Aangezien in de kadernota is aangegeven dat er alleen voor bestaande intensieve hoofd- of neventakken ruimte wordt geboden voor uitbreiding van haar intensieve tak, vormt het Worst-Case-Scenario geen reëel beeld van de mogelijk toekomstige geursituatie. Om deze reden zijn de mogelijkheden en beperkingen voor de (intensieve) agrarische bedrijven volgens de kadernota vertaald naar uitgangspunten (c.q. invoerparameters) voor berekeningen van de maximaal toegestane geursituatie. Het gaat om navolgende uitgangspunten (De genoemde aantallen veehouderijen betreffen de veehouderijen binnen de gemeente Staphorst, evenals de veehouderijen in de omliggende gemeenten):

- Veehouderijen die geen dieren houden waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld, kunnen deze dieren ook niet meer gaan houden². De maximale geuremissie is daarom vastgesteld op 0 en deze veehouderijen zijn niet meer van invloed in de berekeningen. Het betreffen 631 veehouderijen.
- Veehouderijen die dieren houden waarvoor een geuremissiefactor geldt, maar waarvan de totale geuremissie van het bedrijf niet hoger is 1.150 ou, mogen maximaal een geuremissie veroorzaken van 1.150 ou. (PM: Deze grens komt overeen met 50 mestvarkeneenheden (overige huisvestingssystemen), de grens waaronder een bedrijf nog onder het Besluit landbouw valt.) Het betreffen 227 veehouderijen.
- Veehouderijen die dieren houden waarvoor een geuremissiefactor geldt en waarbij de totale geuremissie nu hoger is dan 1.150 ou, krijgen de mogelijkheid om te groeien tot dat de geurbelasting op het maatgevende object de wettelijke norm van geurbelasting benaderd. In het rekenprogramma is de toegestane geurmissie gemaximaliseerd (getalswaarde 999999999). Het betreffen 140 bedrijven
- Lege agrarische bouwblokken doen niet meer mee

In tabel 4 zijn bovenstaande uitgangspunten schematisch weergegeven.

Parameter	'De Streek'/ Besluit landbouw (dieren zonder geuremissiefactor)	Veehouderij met vergunning/ Besluit landbouw (dieren met geuremissiefactor) geuremissie onder 1.150 OU	Veehouderij met vergunning en geuremissie boven 1.150 OU
Emissiepunt	middelpunt veehouderij	middelpunt veehouderij	middelpunt veehouderij
ST-hoogte	1,5 meter	5 meter	5 meter
GemGebH	4,5 meter	6 meter	6 meter
ST-bindiam	0,5 meter	0,5 meter	0,5 meter
ST-uittree	0,4 meter/seconde	4 meter/seconde	4 meter/seconde
E-vergund	0	conform vergunning	conform vergunning
E-MaxVerg	0	1.150	999999999

Tabel 4: invoerparameters voor berekening van toekomstige geursituatie aan de hand van de uitgangspunten uit de Kadernota Buitengebied Staphorst

Naast deze uitgangspunten zijn de 89 veehouderijen die volgens de uitgevoerde inventarisatie niet op bedrijfmatige wijze dieren houden, uit het bronbestand gehaald.

In deze berekeningen is geen rekening gehouden met de uitgangspunten zoals zijn weergegeven in de Notitie 'Intensieve veehouderij'. In deze notitie is aangegeven dat de gemeente de mogelijkheid open wil houden om vrijkomende boerderijlocaties met een agrarisch bouwblok, die zijn gelegen aan een agrarisch lint, aan te wenden voor intensieve veehouderij. Aangezien nu nog niet aan te geven is om welke vrijkomende boerderijlocaties dit zou gaan, is het niet mogelijk om dit mee te nemen in de berekeningen.

² In het huidige bestemmingsplan buitengebied is deze beperking niet opgenomen. In de berekening is uitgegaan van de toekomstige situatie als verwoord in de kadernota

De resultaten van de berekeningen zijn in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder, uitgedrukt in hinderpercentages. Deze hinderpercentages zijn vervolgens gekoppeld aan een beoordeling van het leefklimaat.

Op de kaart in bijlage 9 is grafisch het leefklimaat weergegeven van de maximaal toegestane geursituatie op basis van de kadernota.

Op deze kaart is te zien dat het grootste deel van 'De Streek' de leefkwaliteit wordt gekwalificeerd als goed. Op enkele plekken binnen 'De Streek' te zien dat de leefkwaliteit varieert van redelijk goed tot tamelijk slecht. Op 1 plek is de leefkwaliteit te kwalificeren als slecht. Het leefklimaat binnen de overige locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen (kunnen) plaatsvinden wordt gekwalificeerd als goed tot zeer goed. De enige uitzondering hierop betreft locatie 9: het gebied omsloten door Korte Kerkweg/Stadsweg/Oude Rijksweg en Gouden Regenstraat te Rouveen. Daar wordt de leefkwaliteit gekwalificeerd van matig tot redelijk goed. Over het algemeen kan geconcludeerd worden dat de leefkwaliteit ten opzichte van de huidige geursituatie beperkt wijzigt.

7.3 Aanpassing 'vaste afstanden' in 'De Streek'

Zoals verwoord in paragraaf 5.2 zijn veel veehouderijen binnen 'De Streek' dichter dan 100 meter gelegen tot bedrijfswoningen van andere veehouderijen, andersoortige bedrijven en woningen van derden. Voor een groot gebied binnen 'De Streek' overlappen de cirkels elkaar. Om de gewenste mogelijkheden voor functieverandering maximaal te gebruiken zullen de minimale afstandscirkels moeten worden teruggebracht van 100 naar 50 meter. Het terugbrengen van de afstand tot 50 meter achten wij om de volgende redenen mogelijk:

- De afstand van 50 meter 'past' binnen de bandbreedte die de Wgv in artikel 6 weergeeft (zie paragraaf 2.3);
- De vereiste vaste afstanden volgens de Wgv zijn onafhankelijk gesteld van het aantal dieren die binnen een agrarisch bedrijf gehouden. Een veehouderij van bijvoorbeeld 200 melkkoeien met daarbij vrouwelijk jongvee op 101 meter van de gevoelige objecten in de bebouwde kom is toegestaan, terwijl een veehouderij van bijvoorbeeld 50 melkkoeien met daarbij vrouwelijk jongvee op 98 meter van genoemde objecten niet toelaatbaar wordt geacht.
- Sinds het in werking treden van de Wgv op 1 januari 2007, bedraagt de wettelijke 'vaste afstand' tot objecten binnen de bebouwde kom 100 meter. In de voormalige geurregeling (voor 1 januari 2007) golden als afstanden 100 meter tot categorie I en II object en 50 meter tot categorie III en IV. Een harde overgang tussen 100 en 50 meter is niet overeenkomstig de beleving van geurhinder. Een geleidelijke overgang doet meer recht aan de feitelijke situatie.

7.4 Mogelijke aanpassing geurnormen intensieve veehouderij in 'De Streek'

Om meer mogelijkheden te creëren voor functieverandering binnen 'De Streek' is geïnventariseerd of het verruimen van de geurnormen binnen dit gebied een uitkomst biedt. Belangrijk bij deze inventarisatie is om te beoordelen of het aanpassen van deze norm er toe leidt dat meer mogelijkheden voor functieverandering ontstaan. In die gevallen dat 'functieverandering' al is uitgesloten vanwege het voorkomen van bedrijven waarvoor vaste afstandscirkels gelden, biedt het aanpassen van de norm geen verruimende mogelijkheden.

De inventarisatie is aan de hand van een aantal stappen uitgevoerd. Deze stappen worden hieronder beschreven.

Stap 1

Uit het bronnenbestand (zie ook paragraaf 4.3.1) zijn alle intensieve veehouderijen gefilterd met een hogere geuremissie dan 1.150 OU (bedrijven met een geuremissie van minder dan 1.150 ou hebben geen groeimogelijkheden)

Stap 2

Van de bedrijven die meer dan 1.150 OU aan geuremissie veroorzaken, zijn vervolgens de bedrijven geselecteerd die aan 'De Streek' zijn gelegen. Deze selectie heeft geresulteerd in een lijst met 24 bedrijven.

Stap 3

Vervolgens is gekeken of voor deze bedrijven tevens een vaste afstand geldt of dat ze zijn gelegen binnen de vaste afstandcirkel van andere inrichtingen. Gebieden waar de vaste afstandcirkel van 50 m (na verordening) elkaar niet overlappen of raken komen op kaart naar voren als 'witte' plekken.

Na deze laatste analyse blijven 4 bedrijven over die op deze zogenoemde 'witte' plekken in 'De Streek' zijn gelegen.

Conclusie

Er zijn binnen 'De Streek' slechts 4 bedrijven met een geuremissie hoger dan 1.150 OU, gelegen op 'witte plekken'. Voor deze bedrijven geldt dat hun groeimogelijkheden uitsluitend worden bepaald door de hoogte van de geurbelasting op geurgevoelige objecten. Anderzijds zal bij eventuele functieverandering in de nabije omgeving van deze bedrijven de geurbelasting afkomstig van de 4 bedrijven bepalend zijn in de beoordeling.

Het eventueel aanpassen van de wettelijke geurnorm biedt nagenoeg geen extra mogelijkheden voor functieverandering nabij deze intensieve veehouderijen in 'De Streek'. Op grond hiervan wordt het aanpassen van de wettelijke norm voor geurbelasting op geurgevoelige objecten binnen 'De Streek' niet zinvol geacht.

7.5 Uitplaatsingsmogelijkheden in langs te ontwikkelen agrarische linten

In de kadernota zijn te ontwikkelen agrarische linten aangegeven waar onder andere agrarische bedrijven afkomstig uit 'De Streek' kunnen hervestigen. In dit deel van het onderzoek is beoordeeld of binnen deze te ontwikkelen agrarische linten, ruimte is voor (her)vestiging van (intensieve) veehouderijen.

Als eerste is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor hervestiging op de aanwezige lege agrarische bouwblokken 'binnen de linten'. Vervolgens is gekeken naar groeimogelijkheden voor geuremissie op agrarische bouwblokken waar wel Wm-plichtige activiteiten plaatsvinden.

7.5.1 **Lege bouwblokken**

De inventarisatie is aan de hand van een aantal stappen uitgevoerd. Deze stappen worden hieronder kort beschreven.

Stap 1

Gekeken is welke lege agrarische bouwblokken (zie quick-scan) gesitueerd zijn aan de te ontwikkelen agrarische linten zoals aangegeven in de kadernota. Vervolgens is, op basis van een locatiebezoek, beoordeeld of op de geselecteerde lege agrarische bouwblokken daadwerkelijk geen (andere) Wm-plichtige activiteiten plaatsvinden. Vastgesteld is dat 22 lege agrarische bouwblokken zijn gesitueerd aan de te ontwikkelen agrarische linten.

Stap 2

In deze stap is berekend hoeveel geuremissie een intensief veehouderijbedrijf op een dergelijke locatie zou mogen uitstoten, waarbij nog voldaan wordt aan de wettelijke norm voor geurbelasting. De nu aanwezige woningen op het lege bouwblok zijn in de berekeningen niet meegenomen als zijnde geurgevoelig object.

Stap 3

Uit de berekeningen blijkt dat op 7 locaties de mogelijkheid bestaat om een geuremissie te veroorzaken van meer dan 65.000 OU. 65.000 OU aan geuremissie komt overeen met het houden van 2.826 vleesvarkens³.

Resultaat van de berekening is dat 7 locaties aan voornoemde criteria voldoen. Van deze 7 locaties zijn 3 locaties aan te wijzen gelegen aan de Klaas Kloosterweg West .

7.5.2 **Agrarische bouwblokken met Wm-plichtige bedrijven**

In dit onderdeel is onderzocht wat de 'geurruimte' bedraagt van huidige (intensieve) agrarische bedrijven aan de 'te ontwikkelen agrarische linten'. Deze agrarische bedrijven kunnen namelijk ook dienen als uitplaatsingsmogelijkheid voor bedrijven aan 'De Streek'.

Uit deze analyse komt naar voren dat op 10 locaties aan de Klaas Kloosterweg West een 'geurruimte' aanwezig is van meer dan 65.000 OU.

7.6 **Conclusie**

Om de aanwezige 'geurtechnische' knelpunten zoveel mogelijk op te lossen en de gewenste ontwikkelingen doorgang te laten vinden wordt een gemeentelijke geurverordening vastgesteld. In de geur verordening wordt het volgende vastgelegd:

- Om functieveranderingen binnen 'De Streek' en binnen de andere woonkernen van de gemeente maximaal mogelijk te maken, zullen de vaste afstandcirkels moeten worden teruggebracht van 100 naar 50 meter. In bijlage 10 en 11 zijn de vaste afstandcirkels binnen 'De Streek' weergegeven (na verordening).

³ De motivatie hierbij is dat voor de oprichting van een bedrijf voor het houden van 2.826 vleesvarkens nog geen MER-plicht geldt. De drempelwaarde voor de MER-plicht ligt bij 3.000 vleesvarkens. Daarnaast wordt aangenomen dat momenteel een bedrijf waar 2.826 vleesvarkens worden gehouden voldoende levensvat is.

- Het aanpassen van de wettelijke norm voor geurbelasting wordt niet noodzakelijk geacht omdat:
 - . de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen niet belemmerd worden;
 - . het voor 'De Streek' nauwelijks extra mogelijkheden biedt voor functieveranderingen en
 - . er voldoende 'geurruimte' is in de te ontwikkelen agrarische linten.

Aanvullend zullen in de geurverordening het uitgangspunt splitsen van karakteristieke of monumentale panden binnen een geurcirkel van 50 meter en het uitgangspunt macrobenadering meegenomen te worden.

Juridisch gezien is er (nog) geen koppeling tussen het Besluit landbouw en de Wgv. In analogie met de interim beleidsregel wordt er voor gekozen om in de geurverordening af te wijken van de koppeling tussen Wgv en Besluit landbouw. De interim- beleidsregel zal komen te vervallen op het moment dat de geurverordening van kracht wordt.

Bronnen

Literatuur

Bosch Stabbers, 2004. *Staphorst een eigen wereld.*

Buro Vijn, 2008. *Kadernota Buitengebied Staphorst*

Gemeente Saphorst, 2003. *Hergebruik monumentale schuren*

Gemeente Staphorst, 2006¹. *Toepassing uitvoeringskader hergebruik Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) in de gemeente Stahorst.*

Gemeente Staphorst, 2006². *Toepassing uitvoeringskader Rood voor rood met gesloten beurs in de gemeente Staphorst.*

Gemeente Staphorst, 2008¹. *Randvoorwaarden voor invulling open plekken en locaties achter aan de stegen aan 'De Streek', ten behoeve van woningbouw.*

Gemeente Staphorst, 2008². *Notitie saneringslocaties*

Gemeente Staphorst, 2008³. *(ontwerp) Interim beleidsregel 'Geurcirkels aan de Streek'.*

Gemeente Staphorst, 2008⁴. *Uitgangspunt splitsen van karakteristieke of monumentale panden binnen een geurcirkel van 50 meter.*

Gemeente Staphorst, 2008⁵. *Uitgangspunt macrobenadering in het kader van het op te stellen geurbeleid.*

Infomil, 2002. *Handreiking Wet Ammoniak en veehouderij*

InfoMil, 2007. *Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij.* Verkregen via:
<http://www.infomil.nl/contents/pages/143008/handreikingwetgeurhinderenveehouderijversie5maart2.pdf> op 19-02-2008

Ministerie van OCW, LNV, Vrom en VenW, 1999¹. *Nota Belvédère.* Verkregen via:
<http://www.belvedere.nu/downloadfile.php?bestand=download/1101910486NotaBelvedere.pdf> op 18-04-2008

Ministerie van OCW, LNV, Vrom en VenW, 1999². *Nota Belvédère bijlage gebieden.* Verkregen via:
<http://www.belvedere.nu/downloadfile.php?bestand=download/1101910487NotaBelvederebijlagegebieden.pdf> op 21-04-2008

Servicecentrum Handhaving, 2007. *Wet geurhinder en veehouderij.* Verkregen via:
http://www.servicecentrumhandhaving.nl/images/Wet%20geurhinder%20en%20veehouderij%20samenvatting_tcm39-54022.pdf verkregen op 29-02-2008

Internet

CBS Statline, 2008. <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=70072ned&D1=201-206,222-243&D2=646&D3=a&VW=T>. StatLine is de elektronische databank van het CBS. In StatLine staat statistische informatie over vele maatschappelijke onderwerpen in de vorm van tabellen, grafieken en kaarten. Geraadpleegd op 10-06-2008

Infomil, 2006. <http://www.infomil.nl/asp/get.aspx?xdl=/views/infomil/xdl/Page<mldt=178775&Sitldt=111&Varldt=82>. *Besluit landbouw milieubeheer*. InfoMil informeert overheden over milieuwetgeving, beleid, vergunningen en handhaving. Geraadpleegd op 5-05-2008

InfoMil, 2008. <http://www.infomil.nl/asp/get.aspx?xdl=/views/infomil/xdl/page<mldt=178666&Sitldt=111&Varldt=82> *Wet geurhinder en veehouderij*. InfoMil informeert overheden over milieuwetgeving, beleid, vergunningen en handhaving. Geraadpleegd op 19-02-2008

Ministerie van VROM, 2006. <http://www.vrom.nl/pagina.html?id=24310> *Besluit landbouw milieubeheer: 40 miljoen minder administratieve lasten*. Het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Geraadpleegd op 5-05-2008

Afbeeldingen, kaarten en tabellen

Buro Vijn, 2008. *Kadernota Buitengebied Staphorst*

Gemeente Staphorst, 2008. Verkregen via: <http://www.staphorst.nl/index.php?simaction=content&mediumid=1&pagid=32&fontsize=11&stukid=1062> op 14-05-2008

Google Earth, 2008. Verkregen via de applicatie Google Earth op 14-05-2008

Google Maps, 2008. Verkregen via: <http://maps.google.nl/maps?f=q&hl=nl&geocode=&q=genemuideren&sll=52.599294,6.241608&sspn=0.296112,0.598755&ie=UTF8&ll=52.568421,6.172943&spn=0.29632,0.598755&t=h&z=11> op 19-6-2008

Bijlage 1 : Wav- en Natura-2000 gebieden

Bijlage 2 : Vast afstandscirkels De Streek

Bijlage 3 : Vaste afstandscirkels buitengebied

Bijlage 4 : Ruimtelijke ontwikkelingen

Bijlage 5 : Achtergrondbelasting huidige geursituatie

Bijlage 6 : Achtergrondbelasting toekomstig maximaal toegestane geursituatie

Bijlage 7: Vaste afstandcirkels 'De Streek na inventarisatie

Bijlage 8: Vaste afstandcirkels buitengebied na inventarisatie

Bijlage 9: Achtergrondbelasting maximaal toegestane geursituatie op basis van de kadernota Buitengebied Staphorst en uitgangspunt 1.150 ou

Bijlage 10: Vaste afstandcirkels 'De Streek' na verordening

Bijlage 11 : Vaste afstandcirkels overige woonkernen na verordening

GEMEENTE STAPHORST

Aanvulling Geurgebiedsvisie Staphorst 2012

	Inhoudsopgave	Pagina
1	Achtergrond, aanleiding en doel	3
1.1	Achtergrond	3
1.2	Aanleiding	3
1.3	Doel	4
2	Van huidige situatie 2012 naar toekomstige	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Ruimtelijke ontwikkelingen	5
2.3	Geursituatie	6
2.3.1	Bronnenbestand	7
2.3.2	Geurgevoelige objecten	7
2.3.3	Toepassing artikel 14 Wgv	8
2.3.4	Berekening huidige geursituatie	8
2.3.5	Maximale geursituatie	8
2.3.6	Resultaten berekeningen	8
2.3.7	Samenvatting en conclusie	8
3	Aanpassen normen voor geurbelasting	9
3.1	Ruimtelijke visie	9
3.2	Uitgangspunten aanvulling geurgebiedsvisie	9
3.3	Woon- en leefklimaat	9
3.3.1	Algemeen	9
3.3.2	Bepaling leefklimaat	10
3.3.2.1	Buitengebied	10
3.3.2.2	Bebouwde omgeving	11
3.3.3	Resultaat van wijzigen geurnormen	11
4	Conclusie	11

Bijlage

A: Huidige situatie voorgrond (individueel: 2;8 odour);

B: Huidige situatie achtergrond (cumulatief 2;8 odour);

C: Gewenste situatie voorgrond (individueel: 3;8 odour);

D: Gewenste situatie achtergrond (cumulatief: 4;8 odour)

1 Achtergrond, aanleiding en doel

1.1 Achtergrond

De Wet geurhinder en veehouderij (verder: Wgv) biedt gemeenten de mogelijkheid om hun eigen geurbeleid te voeren. Aan de basis hiervan ligt de gemeentelijke visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in het gebied. De gemeente kan andere waarden voor geurbelasting of afstanden vaststellen in een gemeentelijke verordening, die de wettelijke waarden en afstanden uit de artikelen 3 en 4 van de Wgv vervangen. De 'nieuwe waarden' worden toegepast bij vergunningverlening op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

De gemeente Staphorst heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Wet geurhinder en veehouderij biedt en in 2009 is de Geurgebiedsvisie Staphorst en de Verordening Geurhinder en Veehouderij vastgesteld.

De uitgangspunten bij het opstellen van deze documenten waren:

1. Het maximaal mogelijk maken van functieveranderingen aan 'De Streek' en
2. Het bieden van een sturingsinstrument voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Dit betreft ontwikkelingen van zowel de (intensieve) veehouderij als van overige functies.

In de geurverordening is het volgende vastgelegd:

- Om functieveranderingen binnen 'De Streek' en binnen de andere woonkernen van de gemeente maximaal mogelijk te maken, zijn de vaste afstandcirkels teruggebracht van 100 naar 50 meter.
- Bewoning van, woningsplitsing van of inwoning in een karakteristiek dan wel monumentaal pand is mogelijk binnen 50 meter van een agrarische inrichting. Deze bewoning, woningsplitsing of inwoning is alleen mogelijk indien aan de andere milieunormen kan worden voldaan.
- Aan 'De Streek' is het toegestaan om van één hoofdgebouw dat gesplitst is in één of meer wooneenheden wordt overgegaan naar het opheffen van een wooneenheid binnen het hoofdgebouw, waardoor het mogelijk wordt gemaakt om buiten het hoofdgebouw een nieuwe wooneenheid op te richten onder de voorwaarden dat:
 - o de afstanden tussen een nieuwe woning en alle omliggende agrarische bedrijven niet afneemt ten opzichte van de huidige situatie;
 - o aan de andere milieunormen kan worden voldaan;
 - o na toepassing van dit artikel geen gebruik meer gemaakt kan worden van artikel 5.

Het aanpassen van de wettelijke norm voor geurbelasting van dieren met een emissiefactor is destijds niet noodzakelijk geacht omdat de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen niet belemmerd werden.

1.2 Aanleiding

De geurverspreidingsmodellen V-stacks vergunningen en V-stacks gebied zijn in 2010 vernieuwd. V-Stacks gebied 2010 is bedoeld voor het doen van gebiedsberekeningen, die nodig zijn om andere (individuele) waarden voor de geurbelasting in een verordening te onderbouwen. Versie 2010 geeft een realistischer schatting van het effect van de stallen op de verspreiding van geur.

In de Regeling geurhinder en veehouderij (verder: Rgv) wordt o.a. verwezen naar de nieuwe V-Stacks verspreidingsmodellen. Vanaf de datum van inwerkingtreding (30 juni 2010) van de gewijzigde Rgv moet V-Stacks vergunning 2010 bij vergunningaanvragen gebruikt worden om te

Aanvulling geurgebiedsvisie Staphorst 2012

Projectnummer: 44959.00

Revisie: 0

15-11-2012

toetsen of de geur afkomstig van de stallen van veehouderijen voldoen aan de Wgv. Ook voor ruimtelijke ontwikkelingsplannen vindt toetsing plaats aan de hand van de V-stacks verspreidingsmodellen. In de loop van 2010 bleek dat door deze nieuwe verspreidingsmodellen er wel degelijk sprake was van belemmering voor nieuwe ruimtelijke initiatieven. Deze belemmeringen zijn de aanleiding voor een aanvulling op de geurgebiedsvisie 2009.

1.3 Doel

Het doel van de aanvulling op de geurgebiedsvisie is om de belemmeringen voor ontwikkelingen van wonen en ondernemen te minimaliseren binnen de kaders van de wet- en regelgeving die hiervoor is vastgesteld. De aanvulling van de geurgebiedsvisie moet een sturingsinstrument zijn voor de toetsing van de ontwikkeling van agrarische bedrijven (met dieren met emissiefactor) en/of ruimtelijke initiatieven.

2 Van huidige situatie 2012 naar toekomstige

2.1 Algemeen

In de geurgebiedsvisie 2009 is geen uitspraak gedaan over een goed woon- en leefklimaat omdat er geen belemmeringen werden verwacht voor ruimtelijke ontwikkelingen. De wettelijke waarden uit de Wgv zijn daarom gehanteerd om een uitspraak te doen voor de toets op 'een goed woon- en leefklimaat' bij een ruimtelijk besluit. Dat wil zeggen dat de geurbelasting op een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom niet groter dan 2 odour en buiten de bebouwde kom niet groter dan 8 odour mag zijn. Dit geldt voor zowel de voor-¹ als achtergrondbelasting². Inmiddels staat vast dat er sprake is van frustratie van ruimtelijke ontwikkelingen door het hanteren van de wettelijke maximale waarden.

2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen

Voor de geurgebiedsvisie 2009 zijn de te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen geïnventariseerd en benoemd. Navolgend is een update van deze ontwikkelingen weergegeven.

- Locatie 1 Recreatiewoningen IJhorst: *Deze locatie betreft meerdere gebieden met bestaande recreatie. Op deze terreinen is het mogelijk om op grond van de vigerende bestemmingsplannen in de toekomst meer recreatiewoningen bij te bouwen. Aan de Veldhuisweg zullen nog ca. 100 recreatiewoningen komen echter in ander formaat dan eerder gedacht. Voor de Witte Bergen staat de optie een Wellnes centre met hotelfunctie opzetten open.*
- Locatie 2 Poelweg IJhorst: *Woningbouwplannen. Aan de Poelweg komt bij de boerderij Eissen mogelijk een tweetal paviljoens voor verzorging. Verder zijn er plannen om naast de bestaande uitbreiding IJhorst een nieuw ontwikkelingsplan op te starten.*
- Locatie 3 Gemeenteweg 299 Staphorst (voormalig zuivelfabriek): *Woningbouwplannen. De gemeenteraad neemt in 2012/2013 een besluit over de bestemming van een 20 tal woningen.*
- Locatie 4 Gemeenteweg 226-228 Staphorst (Hofstede): *Woningbouwplannen. Deze plannen moeten nog verder worden uitgewerkt maar dit zal medio 2014 tot invulling komen. Het bedrijf Hofstede zal verplaatsen naar een industrieterrein.*
- Locatie 5 Bedrijventerrein langs de Oosterparallelweg, tussen Akkerweg en van Andelweg: *Dit gebied wordt ingevuld met woningen en bedrijven. In 2013 wordt het gebied bouwrijp gemaakt.*
- Locatie 6 De Slagen Staphorst: *Woningbouwplannen, mogelijke uitbreiding vanaf 2013.*
- Locatie 7 Oude Rijksweg 245 Rouveen: *Woningbouw Rouveen West IV. Reeds uitgevoerd mogelijk nog afronding met bijgebouwen.*
- Locatie 8 Hoek Scholenland/Schipgravenweg Rouveen: *Woningbouwplannen. Fase 1 is nu uitgegeven. Fase 2 is de hoek en volgt in 2015.*
- Locatie 9 Gebied omsloten door Korte Kerkweg/Stadsweg/Oude Rijksweg en Gouden Regenstraat te Rouveen: *Woningbouwplannen/maatschappelijke voorzieningen, betreft optie die grotendeels pas na 2020 in beeld komt.*
- Locatie 10 Oude Rijksweg 466 Rouveen: *Woningbouwplannen. Dit plan is nagenoeg afgerond.*

¹ Voorgrondbelasting: De belasting van één individueel agrarisch bedrijf.

² Achtergrondbelasting: De geurbelasting van alle agrarische bedrijven gecumuleerd.

- Locatie 11 'De Streek': *Vanuit dit gebied komen meerdere aanvragen voor woningbouw. In de toekomst zal ook op de locatie Talen aan de Meestersweg woningbouw gaan plaatsvinden. De gemeenteraad heeft toestemming gegeven om de Meestersweg te ontwikkelen voor winkels en 6 luxe appartementen (realisatie 2013). Individuele initiatieven als:*
 - o *Open plek Oude Rijksweg 464*
 - o *Open plek Oude Rijksweg 482*
 - o *Open plek Oude Rijksweg 489*
 - o *Open plek Oude Rijksweg 525a*
 - o *Open plek Oude Rijksweg 721*
 - o *Splitsing Oude Rijksweg 444*
 - o *Splitsing Oude Rijksweg 480*
 - o *Splitsing Oude Rijksweg 557*
 - o *Splitsing Oude Rijksweg 565*
 - o *Splitsing Oude Rijksweg 615*
 - o *Splitsing Oude Rijksweg 673*
 - o *Splitsing Oude Rijksweg 721*
 - o *Bullingerweg 17 uitbreiden woning t.b.v. mantelzorg*
- Locatie 12 Uitbreiding bedrijventerrein De Esch: *Deze locatie betreft 2 gebieden die zijn aangewezen als uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein 'De Esch'. De Esch III, als grond, is nu voor bijna 60 % vergeven. In 2013 vindt interactie plaats met ondernemers om voor de Esch-0 tot een nieuw bestemmingsplan te komen.*

Aanvullend aan deze ontwikkellocaties zijn nog drie nieuwe locaties te noemen:

- Locatie 13 Oude Rijksweg 277: *Woningbouwplannen voor circa 10 woningen.*
- Locatie 14 Oude Rijksweg 430: *Woningbouwplannen voor circa 10 woningen.*
- Locatie 15 Schuthekkeweg: *In de nabijheid van de Ds. H. Doornveldschool wordt een woon-servicegebied van de Stichting Staphorst Zorg voorzien.*

Naast deze specifiek genoemde gebieden, bieden de huidige beleidsnotities ook mogelijkheden voor woningbouwontwikkeling op (voormalig) agrarische bedrijfslocaties in het buitengebied.

2.3 Geursituatie

V-Stacks vergunning en -gebied zijn geavanceerde computerprogramma's voor het berekenen van de verspreiding van geur rond meerdere veehouderijen in een gebied. Het programma is gemaakt door KEMA in opdracht van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM).

V-Stacks vergunning berekent de geurbelasting op een geurgevoelig object en is middels de ministeriële regeling behorende bij de Wet geurhinder en veehouderij verplicht gesteld. Het gebruik van V-Stacks gebied kent geen verplichting maar voor de bepaling van de geurbelasting wordt wel sterk aangeraden van dit model gebruik te maken. Het rekenresultaat is de achtergrondbelasting aan geur. Dit vormt het uitgangspunt voor het vervaardigen van kaarten waarop de geurbelasting in de vorm van contouren is weergegeven.

Beide programma's zijn gebruikt ten behoeve van deze aanvulling van de geurgebiedsvisie.

2.3.1 Bronnenbestand

De veehouderijen binnen de gemeente Staphorst die een Wabovergunning activiteit milieu hebben of waarvoor een vergunningprocedure loopt, zijn opgenomen in het bronnenbestand. Dit bestand bevat data en parameters van de huidige vergunde veebezetting en dient als input voor de berekeningen in 'V-Stacks gebied'. In het bestand zijn zowel de veehouderijen binnen de gemeente Staphorst als de veehouderijen uit buurgemeenten, die in een zone van 2 km om de gemeente Staphorst zijn gelegen, opgenomen. Voor de invoerparameters zijn voor de stal- en ventilatiegegevens in tegenstelling tot de vorige keer geen standaardwaarden opgenomen maar de vergunde waarden. De overige invoerparameters zijn aan de hand van de gebruikershandleiding 'V-Stacks gebied' als volgt ingevoerd:

Parameters	Berekening voorgrondbelasting	Berekening achtergrondbelasting
Perc. Rekenuren	Maximale waarde van 25%, waardoor de betrouwbaarheid maximaal is.	Maximale waarde van 25%, waardoor de betrouwbaarheid maximaal is.
Max afstand	2.000 meter, komt overeen met rasterlengte	3.500 meter, maximaal mogelijke afstand opgenomen voor grootste nauwkeurigheid van bepaling achtergrondwaarde
Ruwheid	De berekende waarde met een minimum van 0,1 (is een zeer vlak gebied)	Gesteld op 0,1 daar de berekeningsgebieden voor het grootste gedeelte zeer vlak zijn
Rasterlengten	X- en Y-rasterlengte: 2.000 meter	X-rasterlengte: 7.500 meter Y-rasterlengte 5.000 meter
Berekeningspunt	Per rasterlijn 24 berekeningspunten, per 83 meter een berekeningspunt. (is standaardwaarde van V-stacksgebied)	Per 125 meter een berekeningspunt. Hierdoor zijn er per berekeningsgebied 2.400 berekeningspunten.

2.3.2 Geurgevoelige objecten

De Wgv geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object. De mate van bescherming van geurgevoelige objecten is afhankelijk van de ligging en het type geurgevoelig object (bijvoorbeeld een ruimte-voor-ruimte-woning of een voormalige bedrijfswoning geniet een andere bescherming dan een burgerwoning). De (niet)geurgevoelige objecten zijn bepaald door alle adressen op basis van postcode en huisnummer te koppelen aan het veebestand (bestaande uit web BVB³, Squit XO⁴) en de bekende historische bedrijven. Indien een locatie of in het BVB of in Squit XO of in Historisch voorkomt, is het een niet geurgevoelig object. De (niet) geurgevoelige objecten staan ter illustratie opgenomen op de kaarten in bijlage A t/m D Opgemerkt wordt dat er sprake kan zijn van verschuiving als aan één adres meerdere nummers gekoppeld zijn.

³ Web BVB: Web applicatie Bestand Veehouderij Bedrijven betreft database vergunninggegevens

⁴ SQUIT XO: vergunningenmanagement applicatie fysieke leefomgeving

2.3.3 Toepassing artikel 14 Wgv

Op grond van artikel 14 Wgv geldt voor de zogenaamde ruimte-voor-ruimte woningen en daarmee vergelijkbare geurgevoelige objecten een afwijkend toetsingskader. Dit artikel is, zoals de memorie van toelichting aangeeft, bedoeld voor woningen ter bevordering van de reconstructie van veeconcentratiegebieden en daarom niet van toepassing binnen de gemeente Staphorst.

2.3.4 Berekening huidige geursituatie

Voor de berekening van de huidige geursituatie is de maximaal vergunde emissie en de aangevraagde emissie meegenomen. Het resultaat van de berekening is een weergave van de huidige individuele en cumulatieve geurbelasting binnen het grondgebied van de gemeente Staphorst.

2.3.5 Maximale geursituatie

Om een indruk te krijgen van de potentiële groei aan geuremissie van de agrarisch inrichtingen, is in 2009 de maximaal toegestane geuremissie berekend. Hierbij is uitgegaan van het 'Worst-Case Scenario' wat inhoudt dat op ieder agrarisch bouwperceel volgens het bestemmingsplan een intensieve veehouderij kan komen. Deze intensieve veehouderij kan voor wat betreft geurhinder groeien totdat de wettelijke norm van geurbelasting op nabijgelegen geurgevoelige objecten is bereikt (2 odour voor objecten binnen de bebouwde kom en 8 odour voor objecten buiten de bebouwde kom).

2.3.6 Resultaten berekeningen

De berekeningen van de huidige situatie geven de knelpunten in Rouveen-Zuid maar ook Punthorst weer. Uitgaande van het 'Worst Case Scenario' ontstaat een slecht leefklimaat binnen 'De Streek'. Dit wordt veroorzaakt door de groeimogelijkheden van de bedrijven buiten 'De Streek' als uitgegaan wordt van de wettelijke normen voor geurbelasting.

2.3.7 Samenvatting en conclusie

Individuele ruimtelijke initiatieven binnen locatie 11 en de ontwikkeling van de locaties 9 en 15 zijn niet mogelijk zonder gebruik te maken van de mogelijkheid om de wettelijke waarden aan te passen binnen de bandbreedte van de Wgv. Daarnaast is uitbreiding van veehouderijen met dieren met emissiefactoren niet mogelijk als deze plaats vindt in een overbelast gebied of deze leidt tot een overbelasting.

Het zo veel mogelijk oplossen van de knelpunten moet het uitgangspunt zijn voor het opstellen van de aanvulling op de geurgebiedsvisie.

3 Aanpassen normen voor geurbelasting

3.1 Ruimtelijke visie

Om het economische draagvlak en de vitaliteit van de agrarische sector te vergroten, wordt door de gemeente Staphorst ingezet op hergebruik van VAB, splitsing van voormalige agrarische bebouwing voor wonen, rood voor rood, schaalvergroting en verbreding van de landbouwsector. Dit is belangrijk voor de gemeente Staphorst.

Voor 'De Streek' geldt dat inwoners hier graag (blijven) wonen en op deze manier de monumentale boerderijen in stand houden. Hierdoor blijft de vitaliteit van 'De Streek' behouden.

Naast dat de gemeente inzet op het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van woningbouw in 'De Streek' wordt er op gemeentelijk beleidsniveau ook ingezet op het bieden van mogelijkheden voor de landbouw in het buitengebied. Voor het behoud en versterken van de agrarische bedrijven richt het ruimtelijk beleid zich op mogelijkheden van schaalvergroting en verbreding van landbouw.

3.2 Uitgangspunten aanvulling geurgebiedsvisie

Er is voor de uitgangspunten voor de aanvulling van de geurgebiedsvisie 2009 aansluiting gezocht bij de uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. In het kader van de tot standkoming van dit nieuwe bestemmingsplan wordt een planMER voorbereid. De startnotitie hiervoor is inmiddels vastgesteld.

De uitgangspunten voor dit nieuwe bestemmingsplan buitengebied ten aanzien van veehouderijen met dieren met een emissiefactor zijn voortgekomen uit de Kadernota Buitengebied Staphorst en de notitie 'Intensieve veehouderij'. In de kadernota is aangegeven dat er alleen voor bestaande intensieve hoofd- of neventakken ruimte wordt geboden voor uitbreiding van haar intensieve tak. In de Notitie 'Intensieve veehouderij' staat dat de gemeente de mogelijkheid open wil houden om vrijkomende boerderijlocaties met een agrarisch bouwblok, die zijn gelegen aan een agrarisch lint, aan te wenden voor intensieve veehouderij, mits dit past binnen de milieuruimte.

Met deze uitgangspunten is een beperkte groei van veehouderijen met dieren met een emissiefactor mogelijk; dit is de basis voor deze aanvulling geurgebiedsvisie. Daar het nu nog niet bekend is welke veehouderijen in de toekomst willen uitbreiden dan wel om welke vrijkomende boerderijlocaties het gaat, is dit niet vertaald naar berekeningen voor de maximale geursituatie. Om het begrip 'beperkte groei' te kwantificeren is gekozen om berekeningen uit te voeren voor een voorgrondbelasting van 3 odour op geurgevoelige bestemmingen binnen de bebouwde kom.

3.3 Woon- en leefklimaat

3.3.1 Algemeen

In de geurgebiedsvisie 2009 is geen uitspraak gedaan over het woon- en leefklimaat, omdat voor veehouderijen waar een vaste afstand voor geldt, in de handreiking behorende bij de Wgv, geen link is gelegd met een beoordeling van het leefklimaat.

In deze handreiking wordt geurhinder afkomstig van veehouderijen met dieren met een emissiefactor wel gerelateerd aan een waarde voor de leefkwaliteit.

Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is niet alleen afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met de veehouderij die de geur veroorzaakt. De geurhinder kan worden uitgedrukt in een percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 25% betekent dat 25% van de ondervraagde mensen heeft aangegeven soms of vaak last te hebben van geur van stallen van veehouderijen. De hinderpercentages zijn gebaseerd op een belevingsonderzoek van PRA Odournet naar de relatie tussen geuremissie en geurhinder in de intensieve veehouderij.

Genoemde hinderpercentages zijn vervolgens gekoppeld aan een beoordeling van het leefklimaat die het RIVM hanteert voor haar milieuraapportages en toekomstverkenningen bij het aspect geurhinder (zie tabel 1). Het is aan de gemeente om te bepalen welk leefklimaat in een bepaald gebied wordt nagestreefd.

Tabel 1: Geurbelasting gekoppeld aan de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat (bron: Bijlage 6 Handreiking Wgv)

Voorgrondbelasting/Achtergrondbelasting (Ou/m ³)		Mogelijke kans op geurhinder (%)	Leefklimaat
<1	<1,5	5	zeer goed
1-2	1,5-4	5-10	goed
2-3	4-7	10-15	redelijk goed
3-5	7-10	15-20	matig
5-7	10-14	20-25	tamelijk slecht
7-9	14-20	25-30	slecht
9-12	20-25	30-35	zeer slecht
>12	>25	35-40	extreem slecht

3.3.2 Bepaling leefklimaat

De gemeente Staphorst heeft van oudsher een agrarisch georiënteerd karakter. Ook voor de geurgebiedsvisie 2009 was dit uitgangspunt. Het terugbrengen van de vaste afstanden binnen de bebouwde kom naar 50 meter of minder in geval het geurgevoelig object een monumentaal of karakteristiek pand betreft, geeft dit weer. Een beperkte geurbelasting wordt als minder storend ervaren.

Voor het vaststellen van geurhinder van veehouderijen met dieren met een emissiefactor wordt in ogenschouw genomen:

1. is ter plaatse een goed woon- en verblijfklimaat gegarandeerd (belang geurgevoelig object);
2. wordt niet iemand onevenredig in zijn belangen geschaad (belangen veehouderij en derden)

Voor het bepalen van een goed woon- en leefklimaat dient zowel de voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting als toetsingscriterium.

3.3.2.1 Buitengebied

Voor het buitengebied geldt vanwege haar karakter een achtergrondbelasting van 8 odour. Deze norm heeft tot nu toe niet tot knelpunten geleid. Er is daarom geen aanleiding om een andere norm voor te stellen

3.3.2.2 Bebouwde omgeving

De knelpunten doen zich voor in de bebouwde omgeving. Om de beperkte groei van veehouderijen mogelijk te maken is een verruiming van de voorgrondbelasting naar 3 odour voldoende. De contour van 3 odour van de voorgrondbelasting ligt in de orde van omvang van de contour van de achtergrondbelasting van 4 odour.

Hiermee wordt ook ontwikkelruimte geboden voor initiatieven binnen de bebouwde kom.

Bij een voorgrondbelasting van 3 odour is conform de GGD een risico op 15% geurgehinderden, dit komt overeen met een 'redelijk goed' leefklimaat. Van dit redelijk goede leefklimaat is ook sprake bij een achtergrondbelasting van 4 odour (11% geurgehinderden).

Een leefklimaat wat als redelijk goed wordt beoordeeld op dit onderdeel wordt als aanvaardbaar beschouwd binnen de bebouwde omgeving van de gemeente Staphorst.

3.3.3 Resultaat van wijzigen geurnormen

Niet alle knelpunten worden opgelost door deze wijziging van de geurnormen. Bedrijven met dieren met een emissiefactor binnen de bebouwde kom blijven hun omgeving op slot zetten. Het verder verhogen van de geurnorm leidt tot ongewenste uitbreidingsmogelijkheden van deze bedrijven, geen verdere ontwikkelingen binnen het uitplaatsingsbeleid en een leefklimaat wat als slecht wordt beoordeeld. Analoog aan de mogelijkheid van bewoning van, splitsing van, inwoning of verblijven in monumentale of karakteristieke panden binnen de vaste geurafstand is dit voor bovenstaande situatie ook mogelijk binnen de contour van 4 ouE/m³ (achtergrondbelasting).

4 Conclusie

Met deze aanvulling op de geurgebiedsvisie zijn veel ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kernen in de gemeente Staphorst weer mogelijk en is er ruimte voor de individuele ondernemer om eventueel uit te breiden naar een voorgrondbelasting van 3 odour op geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom.